

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 721)

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Tasarısı ile Hatay Milletvekili Mehmet Döner'in Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonları Raporları (1/703, 2/372)

T.C.

Başbakanlık

Kamunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-69/2718

30.5.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 5.5.2000 tarihinde kararlaştırılan "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Teknoloji ve onun kaynağı olan bilim, günümüzde pazar ekonomisinin sürekliliği için mutlak bir koşul haline gelmiştir. İleri teknolojiler mevcut teknolojilerle kaynaşarak ürünler, üretim ve organizasyon yöntemleri bazında köklü yenilikler yaratmakta, maddî üretimin teknoloji temelini yenilemektedir. Ekonomik, toplumsal, siyasi güçler bu temel üzerinde yeni dengeler arayışındadır ve toplumsal-kurumsal yapılar bu arayış çerçevesinde yeniden biçimlenmektedir.

Teknoloji bu denli yaşamsal bir üretim faktörü haline geldiği içindir ki, artık fiilen, bütün bir üretim sürecine, bütün ekonomik süreçlere, yaşamın bütün alanlarına içerilmiş bir bilgi ve deneyim kategorisi haline dönüşmüştür. Başta sanayi olmak üzere bütün ekonomik aktivitelerin, üretimin konusunu oluşturan, mal ve hizmetlerin temel bileşeni bilgi olmuştur ve onun için çağımız bilgi çağıdır.

Bilim ve teknolojiye egemen olan ülkeler tüm ekonomik etkinlik alanlarında mutlak bir üstünlük elde etme yolundadırlar. Bilim ve teknoloji ulusların rekabet üstünlüğünü belirleyici ana unsurdur. Günümüzde artık bilim ve teknoloji birbirinden ayrı iki farklı olgu değildir. Aksine bilim ve teknoloji arasında artan bir bütünleşme yaşanmaktadır. Ülkeler ulusal teknolojik politikaları üretmekte ve hayata geçirmektedirler. Bu nedenle uluslararası arenadaki yarış teknoloji üstünlüğü yarışıdır.

Türkiye'de bilim ve teknoloji politikaları günümüze kadar planlı bir biçimde oluşturulamamıştır. Bilimsel araştırmalarda temel unsur olan AR-GE faaliyetleri ileri teknolojilere sahip ülkelere göre oldukça düşük kalmıştır. AR-GE faaliyetlerine ayrılan kaynakların GSYİH içindeki payı, AB ülkelerinde % 2, ABD'de % 2.8, Japonya'da % 3 iken bu pay Türkiye'de % 0.5 civarındadır.

DİE'nin "1997 Yılı AR-GE Faaliyetleri Anket Sonuçları"na göre Türkiye'nin AR-GE harcaması, GSYİH'nin binde 4,9'u kadardır ve bu ileri sanayi ülkeleri ve yeni sanayileşen ülke standartlarına göre son derece düşük bir orandır.

Ticari kesim tarafından gerçekleştirilen AR-GE harcamalarının toplam içindeki payı ise % 32,3'tür (bu oran, 1990'da % 20,4.....1995'te % 23,6, 1996'da % 26 idi).

Ticari kesim tarafından finansmanı sağlanan AR-GE harcamalarının toplam içindeki payı da % 41,8'dir (bu oran, 1990'da % 27,5..... 1995'te % 30,8, 1996'da % 36,8 idi).

İşaret edilen standartlara göre, ticari kesimin AR-GE faaliyetlerindeki payının oransal olarak da düşük olduğu söylenebilir. Mutlak değer olarak yapılacak bir kıyaslamada farkın çok daha yüksek olduğu görülecektir.

DİE tarafından ilk kez gerçekleştirilen "İmalat Sanayii Teknolojik Yenilik Anketi" sonuçlarına göre, 1995-1997 yıllarında imalat sanayiinde faaliyet gösteren, 10 ve daha fazla çalışanı olan tüm kamu ve özel sektör işyerlerinin % 24,6'sının teknolojik yenilik faaliyetlerinde bulunduğu tespit edilmiştir. Teknolojik yenilik faaliyetinde bulunan işyerlerinin % 18,9'u ürün yeniliği, % 33,6'sı üretim süreci (proses) yeniliği, % 41,4'u hem ürün hem de üretim süreci yeniliği yapmıştır.

Firma büyüklüğü göz önüne alındığında yenilik faaliyetinde bulunma oranının işyeri büyüklüğü ile birlikte arttığı görülmektedir. 10 ile 49 kişi arasında çalışanı olan işyerlerinde teknolojik yenilik faaliyetinde bulunma oranı % 20 civarında iken 250 ile 999 kişi arasında çalışanı olan işyerlerinde bu oran % 40'a çıkmaktadır. 1000 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde ise bu oran % 60 civarındadır.

Türkiye'de toplam AR-GE harcamalarında özel sektörün payı ancak % 29,8'dir. Tek başına üniversiteler toplam AR-GE harcamalarının % 57,2'sini yaparken kamu kuruluşlarının payı % 10,5'dir.

Üniversite ve sanayi arasındaki AR-GE işbirliği, ileri teknolojileri yakalamada büyük önem taşımaktadır. Ancak ülkemizde AR-GE faaliyetleri yeterince kurumsallaştırılmamış, teknoloji üretme konusunda istenen düzeye ulaşamamıştır.

Sürdürülebilir bir büyüme ortamını yaratmak ve korumak ve Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünü artırmak için ileri teknolojilerin kullanımı, geliştirilmesi ve üretilmesi birincil öneme sahiptir. VII. Beş Yıllık Kalkınma Planında yer aldığı gibi teknolojik altyapıyı oluşturacak teknoloji geliştirme bölgeleri ve yurtiçi ve yurtdışında araştırma-geliştirme faaliyetlerinde çalışacak araştırmacı personelin özlük hakları ile ilgili mevzuatın düzenlenmesi gerekmektedir.

Özellikle gelişmiş ülkelerde üniversite-sanayi işbirliğine dayalı yeni üretim modelleri geliştirilmiştir. Bilim ve teknoloji üretimi için gereken kadrolar üniversite ve araştırma merkezlerinde yaşatılan bilim geleneğiyle yetişecek ve bu gelenek, bu kadrolarla, buralardan sanayiye taşınacaktır. Bu nedenle bilim ve teknoloji politikalarının başlıca odak noktalarından birini üniversite eğitiminin ve araştırma-geliştirme faaliyetlerinin bütünselliği oluşturmaktadır.

Sanayileşmiş ülkelerde, yeni teknolojileri üretmek için başlatılan dev projeler, değişik uygulamalara açık, çok amaçlı girişimlerdir ve bunların tümünde devletin etkin bir biçimde yer aldığı görülmektedir. İlk girişimlerin başlamasında ön ayak olan devlet, gelişmeleri desteklemekte ve bu projelerin ürünleri için pazar yaratma işlevini de üstlenmektedir.

Tüm dünyada, özellikle son 30 yıl içinde, elde edilen bilimsel bilginin teknolojinin hizmetine en kısa sürede sunulabilmesinin önemi göz önünde tutularak bilim ve teknolojiye bir entegrasyona gidilerek başta ABD olmak üzere İngiltere, Fransa, Almanya ve Japonya gibi gelişmiş ülkelerde ve yeni sanayileşen ülkelerde bilim ve teknoloji parkları oluşturulmuş ve bütün sayı olarak 1000'e yaklaşmıştır. Bunlara genel olarak teknopark denilmektedir. Yaygın olarak bilim ve teknoloji parkları olarak da adlandırılan bu parkların faaliyetleri temel olarak benzer olmakla birlikte içerdikleri faaliyetlere göre ülkeden ülkeye isimlendirmede farklılıklar görülmektedir.

ABD ve Norveç'te araştırma parkı, İngiltere'de bilim parkı, yenilik merkezi, teknoloji borsası, Almanya'da teknoloji merkezi, Fransa'da teknopol, Japonya ve İtalya'da teknopolis olarak isimlendirilmektedir.

Bu Kanun çerçevesinde Teknopark veya Teknoloji Geliştirme bölgesi ise yüksek / ileri teknoloji kullanan ya da yeni teknolojilere yönelik firmaların, belirli bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE Merkez veya Enstitüsünün olanaklarından yararlanarak teknoloji ürettikleri/geliştirdikleri, teknolojik bir butuşu ticari bir ürün, yöntem veya hizmet haline dönüştürmek için faaliyet gösterdikleri ve bu yolla bölgenin kalkınmasına katkıda buldukları, aynı üniversite, yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsü içinde veya yakınında; akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği site olarak tanımlanmaktadır.

ABD'de bugünkü anlamda ilk teknopark örnekleri North Carolina Eyaletinde kurulan Araştırma Üçgeni Parkı (Research Triangle Park) ve Massachusetts Institute of Technology (MIT) çevresinde kurulan 128 sayılı Karayolu (Route 128) ve Kaliforniya'da Stanford Üniversitesi yanındaki Silikon Vadisi (Silicon Valley)'dir.

Research Triangle Park 1959 yılında kurulmuştur. 1965 yılında IBM ve EPA şirketleri de buraya yerleşmiştir. 1994 yılı Mart ayı itibarıyla 65 araştırma şirketi, 55 hizmet şirketi ve 34 000 çalışanı vardır.

Silikon Vadisinde ise çoğunlukla bilgisayar ve elektronik alanda çalışan 3 000 kadar küçük ve orta büyüklükte firma bulunmaktadır.

İngiltere'de kurulan ilk teknopark Heriot-Watt araştırma parkıdır. Aynı yıl Cambridge Bilim Parkı da kurulmuştur. 1972'den sonra 10 yıl kadar başka park kurulmamıştır. 1982 yılında Merseyside Bilim Parkı, 1983 yılında Aston, Bradford, Leeds ve Glasgow Bilim Parkları, 1992 yılında Emerson Bilim Parkı ve Cranfield Teknoloji Enstitüsü kurulmuş ve 1992'de bilim parkı sayısı 40'a ulaşmıştır. Cambridge Bilim Parkı İngiltere'nin en büyük bilim parkıdır.

Fransa'da halen 20'nin üzerinde yeni teknoloji merkezi kurulmuş ve kurulmaktadır. En büyükleri Sophia Antipolis, Grenoble-Meylan ve Toulouse'tadır. Sophia Antipolis Teknoloji Parkı 1969 yılında kurulmuştur. 1005 şirketi barındıran dünyanın en başarılı örneklerinden biridir. Ana faaliyet alanları bilgisayar ve uzaktan veri işleme, elektronik ve otomasyon, tıp, eczacılık, kimya, biyoteknoloji ve eğitimidir.

Japonya'da teknopolis olarak adlandırılan bu tür merkezler merkezi hükümet tarafından desteklenmektedir. MITI (Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığı) teknopolislerin kurulmasında etkin rol oynamaktadır. Ayrıca Avustralya'daki teknopolislerin kurulmasına da öncülük etmektedir.

Yeni sanayileşen ülkeler arasında Çin, bu konuda çarpıcı bir örnek oluşturmaktadır. İlk olarak 1985 yılında Shengzhen Bilim ve Teknoloji Parkı kurulmuştur. Bugün Çin'de 52 adet yüksek teknoloji geliştirme bölgesi bulunmaktadır.

Sanayide önemli bir üretim girdisi haline gelen teknolojinin üretilmesi konusunda üniversite, araştırma kurumları ve sanayi arasında sağlanacak kurumsal bir işbirliği, Türk sanayiinin rekabet gücünün artırılması ve arzu edilen kalkınmanın sağlanması yolu ile ülkenin dengeli gelişmesi açısından hayati bir konu haline gelmiştir.

VII. Beş Yıllık Kalkınma Planında yer alan "Bilim ve Teknolojide Atılım Projesi" çerçevesinde "Üniversite ve araştırma kurumlarının yerli ve yabancı sanayi kuruluşları ile işbirliği içinde Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin oluşumuna imkân tanıyacak yasal düzenlemeler yapılacaktır." ifadesi ile konunun önemi vurgulanmıştır.

VII. Beş Yıllık Kalkınma Planına bağlı olarak 1996, 1997, 1998 ve 1999 Yılı Programlarında ise "İleri teknoloji alanında AR-GE faaliyetinde bulunmak üzere, yeni teknoloji geliştirme böl-

gelerinin oluşturulması ve buralarda çalışan araştırmacı personel özlük haklarında iyileştirmeler yapılması için yürütülen Taslak hazırlama çalışmaları tamamlanacaktır.” denilerek sorumluluk Sanayi ve Ticaret Bakanlığına verilmiş bulunmaktadır.

Benzeri girişimlerin ülkemizde de oluşturulmasını desteklemek ve teknoloji geliştirme bölgelerinin oluşumuna olanak tanımak amacıyla bu Kanun hazırlanmıştır.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin öncelikli amaçları üniversiteler ile kamu ve özel araştırma kurumlarındaki bilim ve teknoloji altyapısını sanayi sektörü başta olmak üzere ekonomik faaliyetlerle bütünleştirerek geliştirmek, genç ve yeni girişimciler ve küçük ve orta ölçekli sanayicilerimizin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak ve yeni ürün ve üretim süreçlerini geliştirme olanakları yaratmaktır. Böylece hızlı teknoloji transferinin yanında, yenilikçi ürün ve üretim anlayışı yaygınlaştırılarak, ülke çapında sahip olduğumuz bilim ve teknoloji kaynakları, özellikle üniversitelerimizin araştırma-geliştirme potansiyelleri, sağlanacak etkin üniversite-sanayi işbirliği ortamlarında, sanayimizin rekabet gücünü geliştirecek ve ekonomik hayatımız ileri teknoloji yoğun mal ve hizmet üretimine yönlendirilmiş olacaktır.

Hazırlanan bu Kanun ile VII. Beş Yıllık Kalkınma Planında öngörüldüğü şekilde bilgi ve teknoloji yoğun üretim ve girişimcilik desteklenerek;

- Araştırma-Geliştirme faaliyetlerini artırmak, ekonomik gelişme ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunmak,

- Girişimcilik ruhunun atılımı geçmesini sağlayan girişimcilik eğitimini ve yeteneğini geliştirmek,

- Yenilikçi hizmet ve mal üretimini artırmak, çeşitlendirmek ve yaygınlaştırmak, böylece rekabet gücünü artırmak, bilgi ve teknoloji yoğun mekânlarda yeni sanayilerin kurulmasını teşvik etmek, böylece ileri teknolojiye sahip yatırım alanlarının gelişmesi ile eğitilmiş, vasıflı işgücü istihdamına da katkı sağlamak,

- Mevcut AR-GE gücünü ve teknolojik altyapıyı ekonomik hayatla birleştirmek amacıyla Teknoloji Geliştirme bölgelerinin Devletin bilim ve teknoloji geliştirme politikalarına uygun olarak oluşturulması,

Hedeflenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Bu madde ile üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile sanayinin işbirliği sağlanarak ülke sanayinin uluslararası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması, teknoloji transferine yardımcı olmak ve yüksek/ileri teknoloji sağlayacak yabancı sermayenin ülkeye girişini hızlandıracak Teknoloji Geliştirme bölgelerinin kurulması ve işletilmesi Kanun amacı olarak belirtilmektedir.

Madde 2. – Bu madde ile Kanunun, Teknoloji Geliştirme bölgelerinin nasıl kurulacağı, işlevleri, kimler tarafından yürütüleceği ve denetleneceğine ilişkin hükümleri kapsayacağı belirlenmektedir.

Madde 3. – Kanunda yer alan bazı ibarelerin tanımları yapılmaktadır.

Madde 4. – Bu madde ile Teknoloji Geliştirme bölgelerinin ifanı, nasıl kurulacağı, kamulaştırma ve projelendirme ile ilgili hükümler yer almaktadır.

Madde 5. – Bu madde ile Bölgelerin kuruluş ve yönetiminin, üniversite, yüksek teknoloji enstitüsü veya kamu AR-GE merkez ya da enstitüsünün, kamu ve özel sektör kuruluşlarının yer alacağı bir yönetici şirket tarafından gerçekleştirilmesi ve bu şirketin bölgelerin kuruluşu ile ilgili alt yapı hazırlanması çalışmalarının yönetilmesi, kamulaştırma, ruhsat, arazi kullanımı, genel servis, yer ve parsel tahsisi ile diğer yönetim hizmetlerinin yapılmasından sorumlu olması öngörülmektedir.

Madde 6. — Teknoloji Geliştirme bölgelerinde yer alan faaliyet ve uygulamalarının Bakanlık tarafından denetlenmesi öngörülmektedir.

Madde 7. — Yönetici şirketler ve bölgede yer alan faaliyetlerde yabancı uyruklu yönetici ve vasıflı AR-GE personeli ile kamu kurum ve kuruluşları ile bütün üniversite mensuplarının da çalıştırılabileceği öngörülmekte ve buna ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir.

Madde 8. — Teknoloji Geliştirme bölgelerinin kurulması için büyük miktarlarda finansmana ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacın Bütçeden karşılanması amacıyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesine her yıl bu amaçla ödenek verilerek, bu suretle bölgelerin desteklenmesi öngörülmüştür. Bölgelerin arazi temini ve alt yapılarının inşaatı için gereken kaynak aktarılarak özellikle ilk birkaç bölgenin hızla hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır. Zira ülkemizin teknoloji yarışında öngörülen hedeflere ulaşabilmesi açısından bu bölgelerin kuruluşunun geciktirilmeden gerçekleştirilmesi zorunluluğu vardır.

Madde 9. — Bu madde ile Bölge başvuruları ve başvuruların nasıl inceleneceği, Değerlendirme Kurulunun çalışma kriterleri, Bölge arazilerinin yer seçimi, yapılabirlik raporu hazırlanış kriterleri, arazi kullanımı esasları, Bölgede yer alacak faaliyetler ve bunlarla ilgili koşullar, bu Kanunun uygulanmasına dair diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar ile alt yapı faaliyetlerinin finansmanı ile ilgili esasları belirleyen yönetmeliklerin Bakanlık tarafından 6 ay içerisinde hazırlanması öngörülmektedir.

Madde 10. — Bu bölgelerdeki faaliyetlerde uygulanmayacak kanunlar ile kanun ve kanun hükmünde kararname maddeleri belirtilmektedir.

Madde 11. — Yürürlük maddesidir.

Madde 12. — Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu teklifimi ilişikte sunuyorum.

Gereğini saygılarımla takdirlerine arz ederim.

Mehmet Dönen

Hatay

GENEL GEREKÇE

Teknoloji ve onun kaynağı olan bilim günümüzde pazar ekonomisinin sürekliliği için mutlak bir koşul haline gelmiştir. İleri teknolojiler mevcut teknolojilerle kaynaşarak ürünler, üretim ve organizasyon yöntemleri bazında köklü yenilikler yaratmakta, maddi üretimin teknoloji temelini yenilemektedir. Ekonomik, toplumsal, siyasi güçler bu temel üzerinde yeni dengeler arayışındadır ve toplumsal-kurumsal yapılar bu arayış çerçevesinde yeniden biçimlenmektedir.

Teknoloji bu denli yaşamsal bir üretim faktörü haline geldiği içindir ki, artık fiilen, bütün bir üretim sürecine, bütün ekonomik süreçlere, yaşamın bütün alanlarına girmiş bir bilgi ve deneyim kategorisi haline dönüşmüştür. Başta sanayi olmak üzere bütün ekonomik aktivitelerin-üretimin konusunu oluşturan, mal ve hizmetlerin temel bileşeni bilgi olmuştur ve onun için çağımız bilgi çağıdır.

Bilim ve teknolojiye egemen olan ülkeler tüm ekonomik etkinlik alanlarında mutlak bir üstünlük elde etme yolundadırlar. Bilim ve teknoloji ulusların rekabet üstünlüğünü belirleyici ana unsurdur. Günümüzde artık bilim ve teknoloji birbirinden ayrı iki farklı olgu değildir. Aksine bilim ve teknoloji arasında artan bir bütünleşme yaşanmaktadır. Ülkeler ulusal teknoloji politikaları üretmekte ve hayata geçirmektedirler. Bu nedenle uluslararası arenadaki yarış, teknoloji üstünlüğü yarışıdır.

Türkiye’de bilim ve teknoloji politikaları günümüze kadar planlı bir biçimde geliştirilememiştir. Bilimsel araştırmalarda temel unsur olan AR-GE faaliyetleri ileri teknolojileri sahip ülkelere göre oldukça düşük kalmıştır. AR-GE faaliyetlerine ayrılan kaynakların GSYİH içindeki payı, AB ülkelerinde % 2, ABD’de % 2,8, Japonya’da % 3 iken bu pay Türkiye’de % 0,5 civarındadır.

Türkiye’de toplam AR-GE harcamalarında özel sektörün payı ancak % 18’dir. Tek başına üniversiteler toplam AR-GE harcamalarının % 69’unu yaparken, kamu kuruluşlarının payı % 13’tür.

Üniversite ve sanayi arasındaki AR-GE işbirliği, ileri teknolojileri yakalamada büyük önem taşımaktadır. Ancak ülkemizde AR-GE faaliyetleri yeterince kurumsallaştırılmamış, teknoloji üretme konusunda istenen düzeye ulaşılamamıştır.

Sürdürülebilir bir büyüme ortamını yaratmak ve korumak ve Türkiye’nin uluslararası rekabet gücünü artırmak için ileri teknolojilerin kullanımı, geliştirilmesi ve üretilmesi birincil öneme sahiptir. VII nci Beş Yıllık Kalkınma Planında yer aldığı gibi teknolojik altyapıyı oluşturacak teknoloji geliştirme bölgeleri ve yurtiçi ve yurtdışında araştırma-geliştirme faaliyetlerinde çalışacak araştırıcı personelin özlük hakları ile ilgili mevzuatın düzenlenmesi gerekmektedir.

Özellikle gelişmiş ülkelerde üniversite-sanayi işbirliği dayalı yeni üretim modelleri geliştirilmiştir. Bilim ve teknoloji üretimi için gereken kadrolar üniversite ve araştırma merkezlerinde yaşatılan bilim geleneğiyle yetişecek ve bu gelenek, bu kadrolarla, buralardan sanayiye taşınacaktır. Bu nedenle bilim ve teknoloji politikalarının başlıca odak noktalarından birini üniversite eğitiminin ve araştırma-geliştirme faaliyetlerinin bütünselliği oluşturmaktadır.

Sanayileşmiş ülkelerde, yeni teknolojileri üretmek için başlatılan dev projeler, değişik uygulamalara açık, çok amaçlı girişimlerdir ve bunların tümünde devletin etkin bir biçimde yer aldığı görülmektedir. İlk girişimlerin başlamasında ve planlanmasında önyak olan devlet, gelişmeleri desteklemekte ve bu projelerin ürünleri için pazar yaratma işlevini de üstlenmektedir.

Tüm dünyada, özellikle son 30 yıl içinde, elde edilen bilimsel bilginin teknolojinin hizmetine en kısa sürede sunulabilmesinin önemi gözönünde tutularak, bilim ve teknolojiye bir entegrasyona gidilerek başta ABD olmak üzere İngiltere, Fransa, Almanya ve Japonya gibi gelişmiş ülkelerde ve yeni sanayileşen ülkelerde bilim ve teknoloji parkları oluşturulmuş ve bugün sayı olarak 800’e yaklaşmıştır. Konu ile ilgili bazı örnekler aşağıda verilmiştir.

ABD’de bugünkü anlamda ilk teknopark örnekleri North Carolina Eyaletinde kurulan Araştırma Üçgeni Parkı (Research Triangle Park) ile Massachusetts Institute of Technology (MIT) çevresinde kurulan 128 sayılı Karayolu (Route 128) ve Kaliforniya’da Stanford Üniversitesi yanındaki Silikon Vadisi (Silicon Valley)’dir.

Research Triangle Park 1959 yılında kurulmuştur. 1965 yılında IBM ve EPA şirketleri de buraya yerleşmiştir. 1994 yılı Mart ayı itibarıyla 65 araştırma şirketi, 55 hizmet şirketi ve 34 000 çalışanı vardır.

Silikon Vadisinde ise çoğunlukla bilgisayar ve elektronik alanında çalışan 3 000 kadar küçük ve orta büyüklükte firma bulunmaktadır.

İngiltere’de kurulan ilk teknopark Heriot-Watt araştırma parkıdır. Aynı yıl Cambridge Bilim Parkı da kurulmuştur. 1972’den sonra 10 yıl kadar başka park kurulmamıştır. 1982 yılında Mersey-side Bilim Parkı kurulmuş ve 1988’de bu sayı 38’e ulaşmıştır. Cambridge Bilim Parkı İngiltere’nin en büyük bilim parkıdır.

Fransa’da halen 20’nin üzerinde yeni teknoloji merkezi kurulmuş ve kurulmaktadır. En büyükleri Sophia Antipolis, Grenoble-Meylan ve Toulouse’dur. Sophia Antipolis Teknoloji Parkı 1969 yılında kurulmuştur. 600 özel şirketi barındıran dünyanın en başarılı örneklerinden biridir. Ana faaliyet alanları bilgisayar ve uzaktan veri işleme, elektronik ve otomasyon, tıp, eczacılık, kimya, biyoteknoloji ve eğitimidir.

Japonya'da teknopolis olarak adlandırılan bu tür merkezler, merkezi hükümet tarafından desteklenmektedir. MITI (Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığı) teknopolislerin kurulmasında etkin rol oynamaktadır.

Yeni sanayileşen ülkeler arasında Çin, bu konuda çarpıcı bir örnek oluşturmaktadır. İlk olarak 1985 yılında Shengzhen Bilim ve Teknoloji Parkı kurulmuştur. Bugün Çin'de 52 adet ileri teknoloji geliştirme bölgesi bulunmaktadır.

Benzeri girişimlerin ülkemizde de oluşturulmasını desteklemek ve Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin oluşumuna olanak tanımak amacıyla bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin öncelikli amaçları üniversiteler ile kamu ve özel araştırma kurumlarındaki bilim ve teknoloji altyapısını sanayi sektörü başta olmak üzere ekonomik faaliyetlerle bütünleştirerek geliştirmek, genç ve yeni girişimciler ve küçük ve orta ölçekli sanayicilerimizin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak ve yeni ürün ve üretim süreçlerini geliştirme olanakları yaratmaktır. Böylece hızlı teknoloji transferinin yanında, yenilikçi ürün ve üretim anlayışı yaygınlaştırılarak, ülke çapında sahip olduğumuz bilim ve teknoloji kaynakları özellikle üniversitelerimizin araştırma-geliştirme potansiyelleri, sağlanacak etkin üniversite-sanayi işbirliği ortamlarında, sanayimizin rekabet gücünü geliştirecek ve ekonomik hayatımız ileri teknoloji yoğun mal ve hizmet üretimine yönlendirilmiş olacaktır.

Hazırlanan kanun teklifi ile VII nci Beş Yıllık Kalkınma Planında öngörüldüğü şekilde bilgi ve teknoloji yoğun üretim ve girişimcilik desteklenerek;

– Araştırma-Geliştirme faaliyetlerini artırmak, ekonomik gelişme ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunmak,

– Girişimcilik ruhunun atılıma geçmesini sağlayan girişimcilik eğitimini ve yeteneğini geliştirmek,

– Yenilikçi hizmet ve mal üretimini artırmak, çeşitlendirmek ve yaygınlaştırmak suretiyle gücünü artırmak, bilgi ve teknoloji yoğun mekânlarda yeni sanayilerin kurulmasını teşvik etmek, böylece ileri teknolojiye sahip yatırım alanlarının gelişmesi ile eğitilmiş, vasıfı iş gücü istihdamına da katkı sağlamak,

– Mevcut AR-GE gücünü ve teknolojik altyapıyı ekonomik hayatla birleştirmek amacıyla Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin Devletin Bilim ve Teknoloji Geliştirme Politikalarına uygun olarak oluşturulması,

Hedeflenmiştir.

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ KANUNU TEKLİFİNİN MADDE GEREKÇELERİ

Amaç

Madde 1. – Bu madde ile Teknoloji Geliştirme bölgelerinin kuruluş amacı belirlenmektedir.

Kapsam

Madde 2. – Bu madde ile Teknoloji Geliştirme bölgelerinin nasıl kurulacağı, işlevleri, kimler tarafından yönetileceği ve denetleneceği belirlenmektedir.

Tanımlar

Madde 3. – Bu madde ile sorumlu kuruluşun, gelişmiş ülkelerdeki örnekleri ile Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerindeki deneyimleri, görev, yetki ve imkânları dikkate alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı olması öngörülmüştür. Ayrıca Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, AR-GE Merkez ve Enstitüleri, Üretim Birimleri ve Girişimciler, Araştırma-Geliştirme ve Yenilik Geliştirme kavramlarının tanımları verilmektedir.

Kuruluş

Madde 4. – Bu maddede Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin nasıl kurulacağı, Bölgelere ait yer seçimi, arazi alımı, kamulaştırma, projelendirme, uygulama, yer ve parsel tahsisinin nasıl yapılacağı ile ilgili hükümler yer almaktadır.

Yönetim

Madde 5. – Bu madde ile bölgelerin kuruluş ve yönetiminin kamu, üniversite ve özel sektörden yer alacağı bir ortaklık tarafından yapılması öngörülmüştür. Bu ortaklık, Bölgenin kuruluşu ile ilgili altyapı hazırlanması çalışmalarını yönetmek, ilgili bölgenin kamulaştırma, ruhsat, arazi kullanımını, genel servis, yer ve parsel tahsisi v.b. diğer yönetim hizmetlerinin yapılmasından sorumludur.

Görevli Birim

Madde 6. – Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Kuruluş Kanununda, Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün sanayi alanındaki teknolojik gelişmeleri takip ve teşvik etmek, sanayinin gelişmesi konusunda gerekli yatırımları sağlamak, yapılabirlik raporlarını yapmak veya yaptırmak, sanayi işletmeleri arasında teknolojik entegrasyonu sağlamak için gerekli tedbirleri belirlemek ve uygulamak gibi görevleri tanımlandığı gibi Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin kurulması ile ilgili görevli birim olması öngörülmüştür.

Çalıştırılacak Personel

Madde 7. – Maddede, bu bölgelerde çalışacak üniversite ve kamu personelinin özlük hakları, izin, ücret ödemeleri yönünden yeni düzenlemeler önerilmektedir.

Diğer Hususlar

Madde 8. – Bu maddede bölge arazilerinin kullanımı, mülkiyeti, bölgenin ve faaliyetlerin denetimine ilişkin esaslar belirtilmektedir.

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Tesis ve Destekleme Fonu

Madde 9. – Bu madde ile hem bölgenin kurulması hem de bölgede yer alan faaliyetlerin desteklenmesi amacıyla bir Fon oluşturulması, Fonun kaynakları ve Fonun denetiminin Bakanlık Tefiş Kurulu Başkanlığına yapılması ve konu ile ilgili düzenlemelerin Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca belirlenmesi öngörülmektedir.

Devlet Destekleri ve Yardımlar

Madde 10. – Bu bölgelerdeki faaliyetlerin teşviki, yenilikçi düşünce teknoloji ve üretimin yaygınlaştırılması amacıyla yeni işe başlayan girişimcilere finansman desteği; diğer Bölgelerde yapılan AR-GE desteklerinin bu bölgelerde % 50 artırılarak uygulanması; bu bölgelerde gerçek ve tüzel kişilerin yaptıkları ve katıldıkları AR-GE faaliyetlerinde Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu ile tanınan muafiyet, istisna, indirimler ve vergi ertelemelerinden yararlandırılmaları öngörülmektedir.

Yönetmelikler

Madde 11. – Bu madde ile bölge arazilerinin yer seçimi ve kullanımı, bölgede yer alacak faaliyetler ve her türlü denetime ilişkin usul ve esaslar ile kurulacak Fonun işleyişine ait esasları belirleyen Yönetmeliklerin hazırlanması öngörülmektedir.

Uygulanmayacak Hükümler

Madde 12. – Bu bölgelerdeki faaliyetlerde uygulanmayacak kanunlar belirtilmektedir.

Yürürlük

Madde 13. – Bu madde yürürlükle ilgilidir.

Yürütme

Madde 14. – Bu madde yürütme ile ilgilidir.

HATAY MİLLETVEKİLİ MEHMET DÖNEN'İN TEKLİFİ
TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ KANUNU TEKLİFİ
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, üniversiteler ile araştırma kurum ve kuruluşlarındaki bilim ve teknoloji altyapısını, araştırma ve geliştirme (AR-GE) gücünü sanayi sektörü başta olmak üzere ekonomik faaliyetlerle bütünleştirerek geliştirmek, genç ve yeni girişimciler ile küçük ve orta ölçekli sanayicilerimizin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak, yenilikçi hizmet ve ürün üretimini artırmak, çeşitlendirmek ve yaygınlaştırmak, böylece sanayinin rekabet gücünü artırmak, ileri teknolojiye sahip yatırım alanlarının gelişmesine olanak sağlayarak eğitilmiş ve vasıflı işgücü istihdamını geliştirmek, yabancı sermayenin ülkeye girişini hızlandıracak teknolojik altyapıyı sağlamak üzere Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin oluşturulmasıdır.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin oluşumunu, organlarını, işleyişini, yönetim ve denetimini düzenleyen hükümler ile bunlarla ilgili kişi ve kuruluşların görev, yetki ve sorumluluklarını belirleyen hükümleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanunun uygulanmasında;

Bakanlık : Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,

Teknoloji Geliştirme Bölgesi : Ağırlıklı olarak AR-GE faaliyetleri ile ekonominin uluslararası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapı ile yeniden yapılanmasını sağlamak üzere, teknolojik bilgi üretmek, ileri teknolojilere ulaşmak, bilgi ve teknoloji yoğun üretim ve girişimciliği desteklemek ve yenilikçi mal ve hizmet üretimi ile rekabet gücünü artırmak için, Kamu, Üniversite ve Özel Sektörün işbirliği ile akademik, sosyal ve ekonomik yapının bütünleştiği gerekli altyapı ile donatılan ve girişimcinin hizmetine sunulan AR-GE Merkez ve Enstitüleri ile üretim birimlerinin yer aldığı yerleşim alanlarını,

Bölge : Teknoloji Geliştirme Bölgesini,

Araştırma ve Geliştirme : Bilimsel ve teknik çalışmaların ölçülmesine ilişkin uluslararası standartlara uygun olarak bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yeni sistemler, prosesler ve hizmetler kurmak veya mevcut olanları geliştirmek amacı ile yapılan düzenli çalışmaları,

AR-GE : Araştırma ve geliştirme çalışmalarını,

AR-GE Merkez ve Enstitüleri : Yetişmiş nitelikli insan gücü ile günün modern teknolojilerine dayalı makine ve donatımı içinde bulunduran, teknoloji geliştirmesine yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin yapıldığı mekânları,

Üretim Birimleri ve Girişimcileri : Kanunda yer alan esaslar çerçevesinde, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde sabit tesis yatırımlarını gerçekleştiren veya bu gibi yatırımlara sermaye iştiraki yapan veya yeni bir ürün için bilgi ve deneyimi ile katılan veya bölgenin faaliyet konuları ile ilgili hizmet, ticarî veya ileri ve yeni veya yüksek teknolojilere dayalı sınıfl faaliyetlerde bulunan yerli veya yabancı, gerçek veya tüzel kişiliğe sahip işletmeleri,

Yenilik Geliştirme : Ticarî bir değer taşıyan, rekabet gücü olan yeni bir ürün veya fikri ortaya çıkarmak, mal ve hizmet üretimine teknolojik katkılar getirmek ve bunlarla ilgili olarak yeni yöntemleri geliştirmeyi,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Kuruluş, Yönetim, Denetim

Kuruluş

MADDE 4. – Bölgeler dört ana gruba ayrılmıştır :

a) 1 inci Grup Bölgeler

Yer seçimi, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak, Bakanlıkça yapılır. Bakanlık, hazırlayacağı ya da hazırlatacağı bir yapılabirlik raporu ile birlikte Devlet Planlama Teşkilâtı (DPT) Müsteşarlığının uygun görüşünü aldıktan sonra bölgenin kurulmasına karar verir.

Bu kararî takiben bölgeyi yönetecek bir şirket; 5 inci maddede belirtilen yapıya uygun olarak oluşturulur. Birden fazla şirketin yönetime talip olması durumunda, yönetimin hangi şirkete verileceğini Bakanlık belirler.

Arazi alımı ve kamulaştırılması Bakanlıkça yaptırılır.

Altyapı projeleri ve uygulaması 9 uncu maddede belirtilen kaynaklarla Bakanlık denetiminde yönetici şirket tarafından yaptırılır.

Altyapısı tamamlanmış Bölge işletilmek üzere yönetici şirkete en az 20 yıllığına kiralanır. Kira koşullarına uyulup, uyulmadığı her yıl Bakanlıkça denetlenir.

Yönetici firma, Bölgede yer alan parselleri yap-işlet-devret (YİD) ve/veya kiralama yöntemiy-le Bakanlığın onayını alarak tahsis eder.

b) 2 nci Grup Bölgeler

5 inci maddede tanımladığı şekli ile kurulan yönetici şirket, araziye belirleyip, araziye uygun yapılabirlik raporunu hazırlatarak, Bölgeyi oluşturma istemi ile Bakanlığa başvurur.

Bakanlık yapılabirlik raporunu inceler ya da inceletir, uygun bulması durumunda Devlet Planlama Teşkilâtı (DPT) Müsteşarlığının uygun görüşü alındıktan sonra Bölgenin kurulmasını onaylar.

Bakanlıkça onaylandıktan sonra Bölge, yönetici şirket tarafından kurulur ve yönetilir.

Yönetici şirketin istemesi durumunda, Bölgenin kurulacağı arazi Bakanlık tarafından kamulaştırılır. Kamulaştırma için yapılan tüm harcamalar şirket tarafından karşılanır.

c) 3 üncü Grup Bölgeler

Organize Sanayi bölgeleri içerisinde ya da bitişigindeki arazilerde Bakanlıkça hazırlanmış ya da hazırlanmış yapılabirlik raporlarına istinaden Bakanlık, Devlet Planlama Teşkilâtı (DPT) Müsteşarlığının uygun görüşü ile Bölge oluşturulabilir.

Bu bölgelerin arazi alımı, projelendirilmesi, inşası ve yönetiminde 3 (a) maddesindeki hususlar uygulanır.

e) 4 üncü Grup Bölgeler

Bakanlık, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilâtı (DPT) Müsteşarlığı, TÜBİTAK ve ilgili yerel yönetimlerin görüşlerini alarak belli kent, kentler veya kentler içinde belli alanları Bölge olarak ilan edilmek üzere Bakanlar Kurulunun onayına sunar; Bakanlar Kurulu kararından sonra Bölge kurulmuş olur. Bu Bölgelerde araştırma, geliştirme ve üretim birimleri, girişimciler ve bunlara teknik, eğitsel, sosyal, finansal destek verecek kuruluşlar tek başlarına veya entegre olarak serbest bir şekilde isteklerine uygun olarak Bölge için varsa mevcut, yoksa Bakanlıkça hazırlanacak imar planındaki ve yine Bakanlıkça hazırlanacak teknoloji geliştirme bölgesi gelişim planındaki esaslara bağlı kalarak yerleşebilirler.

Bu bölgelerde talep halinde tüm giderleri talep sahibine ait olmak üzere gelişim planına uygun Kanun kapsamında yer alan faaliyetler için Bakanlık tarafından kamulaştırma yapılabilir.

Bu bölge içerisinde 1 inci veya 2 nci grup bölgeler ayrı ayrı oluşturulabilir.

Bu grupta yer alan bölge içerisinde sadece Kanun kapsamında yer alan faaliyetler 10 uncu maddede sözü edilen desteklerden yararlanır.

Yönetim

MADDE 5. – Bölgelerin kurulması ve yönetimi aşağıda belirtilen kurum ve kuruluşlardan en az ikisinin aynı veya nakdi sermaye iştiraki ile kuracakları anonim şirket tarafından yapılır. Bu kuruluşlar şunlardır :

- KOSGEB
- Üniversite (İlgili bölgede yer alan),
- TÜBİTAK,
- Sanayi ve/veya Ticaret Odaları,
- Yerel yönetimler.

Kurulacak şirkete aşağıdaki kuruluşlar da iştirak edebilirler :

- Bankalar ve finansman kurumları,
- Yerli veya Yabancı Sanayi ve Ticaret Şirketleri,
- AR-GE ve teknoloji geliştirme ile ilgili vakıf ve dernekler,
- Kamu İktisadi Teşebbüsleri.

Bu Kanunda belirtilen amaca uygun işletilmeyen bölgeler, Bakanlık tarafından bu Kanun kapsamında çıkarılır. Bu durumda Kanun kapsamından çıkarılan bölgelerde; bu Kanun uyarınca elde edilen parasal kazanımlar yasal faiz ile birlikte yönetici şirketlerden geri alınır.

Görevli birim

MADDE 6. – Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin yer seçimi, faaliyet alanlarının belirlenmesi, yapılabirlik raporlarının hazırlanması ve/veya hazırlanması, onaylanması, mevcut ise imar planlarına uygun olarak planlanması, yoksa yeni imar planlarının hazırlanması, arazi alımı ve kamulaştırmanın organizasyonu, projelendirme ve altyapının yaptırılması ve denetimi, faaliyetler için gerekli onay, izin ve diğer koordinasyon ile mali ve teknik işlerin yürütülmesi, bölgelerin etkin bir şekilde hizmet vermesini sağlamak amacıyla gerekli çalışmaların yapılması ve Kanunda öngörülen Tebliğ ve Yönetmeliklerin hazırlanması işleri Bakanlık Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğüne yerine getirilir.

Çalıştırılacak personel

MADDE 7. – Bu bölgelerin veya bu bölgelerde yer alan işletmelerin kuruluş ve işletme safhalarında istihdam edilecek personel, mensup oldukları üniversite, kamu kurum veya kuruluşlarının izni ile, sürekli veya part-time çalıştırılabilir. Yönetim ve teknik hizmetlerde sürekli çalıştırılacak personel, emeklilik ve terfileriyle ilgili özlük hakları saklı kalmak kaydıyla ücretsiz izinli sayılırlar.

Üniversite mensuplarının bölge ve bölgede yer alan girişimci ve üretim birimlerinde çalışarak elde ettikleri gelirleri, üniversiteler döner sermaye yönetmeliklerinin dışında tutulur.

Diğer hususlar

MADDE 8. – a) Bölge yapılmak üzere seçilen ve Bakanlık tarafından kamulaştırılan araziler hiçbir şekilde başka amaçlarla kullanılamaz.

b) Bakanlıkça kamulaştırılan tüm taşınmazların mülkiyetleri Bakanlığa aittir.

c) Bölgelerin yer seçimi, yapılabirlik raporu hazırlanış kriterleri, parsel ve yer tahsis, arazi kullanımı, Bölgede yer alacak kuruluşların araştırma, geliştirme ve buna bağlı olarak ortaya çıkan ürünlerin sinaleştirilmesi ve ticarileştirilmesi ile ilgili faaliyetleri, onay ve her türlü denetim esasları Bakanlıkça belirlenir.

d) Bölge alanları içinde yer alan üniversite arazileri, bu üniversitelerin uygun görüp izin vermeleri durumunda mülkiyeti ilgili üniversitede kalmak kaydıyla bölgelere tahsis edilebilir.

e) Belirlenen amaç dışında kullanıldığı tespit edilen mekânlar derhal boşaltılarak bu kişi veya kuruluşlara bir daha yer tahsis edilemez ve kiralanamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Tesis ve Destekleme Fonu ve Devlet Destekleri ve Yardımları

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Tesis ve Destekleme Fonu

MADDE 9. – Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin kurulması ve desteklenmesi ile bu Bölgelerde faaliyet gösterecek gerçek ve tüzel kişilerin bu araştırma, geliştirme ve bölgede geliştirilen teknolojilerle yapılan üretim faaliyetlerine destek ve yardım amacıyla T.C. Merkez Bankası nezdinde "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Tesis ve Destekleme Fonu" kurulmuştur.

Fonun kaynakları şunlardır :

- a) Bütçeye bu maksatla konulacak ödenekler,
 - b) Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme Fonundan % 10 oranında yapılacak aktarma,
 - c) Her yıl diğer fonlardan yapılacak aktarmalar,
 - d) Özelleştirme gelirlerinden ilgili Bakanlığın teklifi ile Bakanlar Kurulu tarafından uygun görülecek miktar,
 - e) Altyapı ve tesisler için alınmış kredi geri ödemeleri,
 - f) Bu Kanun amacına uygun dış krediler,
 - g) Bağışlar,
 - h) Diğer gelirler.
- a, b, c ve d bentlerinde belirtilen miktarları beş katına kadar arttırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Fona tahsisat ve Fondan yapılacak harcamalara ait usul ve esaslar, Bakanlıkça belirlenir. Bu Fon Bakanlık tarafından yönetilir. Fonun denetimi Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığınca yapılır.

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Tesis ve Destekleme Fonu;

- a) Yapılacak bağış ve yardımlar nedeniyle Veraset ve İntikal Vergisinden,
- b) Yapılacak her türlü muameleler dolayısıyla lehte tahakkuk edecek faizler, banka ve sigorta muameleleri vergisinden,
- c) Yukarıda belirtilen fon gelirleri ile ilgili olarak yapılan bütün işlemler, sahibi olduğu taşınmaz mallar her türlü vergi, resim ve harçtan muafır.

Devlet destekleri ve yardımlar

MADDE 10. – Bölgelerde yapılacak faaliyetlerde aşağıdaki destekler ve yardımlar uygulanır.

- a) Girişimcilere finansman desteği, yeni fikir veya projenin ürün ve hizmet geliştirmesine yönelik çalışmaları için ilk iş kurma safhasında uygulanacak mali destek ve yardımlar Bakanlık tarafından her yıl yayımlanacak bir tebliğle düzenlenir.
- b) Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan AR-GE ile ilgili yardımlar, bu bölgelerde % 50 artırılabilmektedir.
- c) Bölgelerde gerçek ve tüzel kişilerin yaptıkları veya katıldıkları AR-GE faaliyetleri, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu ile tanınan muafiyet, istisna, indirimler ve vergi erdemelerinden yararlandırılır.
- d) Bölgelerde, Birinci Derecede Kalkınmada Öncelikli Yörelere uygulanan devlet destekleri, kredi sistemleri ve her türlü teşvikler aynen uygulanır.
- e) Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunca uygun görülecek diğer destek ve yardımlar sağlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yönetmelikler

MADDE 11. — a) 8 inci maddenin (c) bendinde yer alan bölge seçimi, yapılabirlik raporları hazırlanış kriterleri, parsel ve yer tahsisi, arazi kullanımı, bölgede yer alacak faaliyetler ve bunlarla ilgili koşullar, onay ve denetime ilişkin usul ve esaslar,

b) 9 uncu maddede yer alan "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Tesis ve Destekleme Fonu"ndan yapılacak harcamalara ilişkin usul ve esaslar,

Bakanlık tarafından yayımlanacak Yönetmeliklerle belirlenir.

Uygulanacak hükümler

MADDE 12. — Bölgelerdeki faaliyetlerde; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 832 sayılı Sayıştay Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile bu Kanunun 7 nci maddesi uyarınca çalıştıracak personel açısından, başka iş ve hizmet yasağı öngören diğer Kanun hükümleri uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 13. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 1/703, 2/372

Karar No.: 54

5.6.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na hazırlanarak 30.5.2000 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, Başkanlıkça 2.6.2000 tarihinde esas komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, tali komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Tasarısı" ile 2/372 esas numaralı Hatay Milletvekili Mehmet Döner'in "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Teklifi", Komisyonumuzun 29.5.2001 tarihinde yaptığı 50 nci birleşiminde Hükümeti temsilen Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan TANRIKULU ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin katılımlarıyla, İhtüzüğün 35 inci maddesi uyarınca, birbirleriyle ilgili görüşmeleri nedeniyle birleştirilmek ve Tasarı metni görüşmelere esas alınmak suretiyle incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; teknoloji ve onun kaynağı olan bilim, günümüzde pazar ekonomisinin sürekliliği için mutlak bir koşul haline gelmiştir.

Bilim ve teknolojiye egemen olan ülkeler tüm ekonomik etkinlik alanlarında da mutlak bir üstünlük elde etmekte, bu nedenle ülkeler ulusal teknoloji politikaları üretmekte ve hayata geçirmektedirler.

Türkiye'de ise bilim ve teknoloji politikaları günümüze kadar planlı bir biçimde oluşturulamamış ve bilimsel araştırmalarda temel unsur olan AR-GE faaliyetleri ileri teknolojiye sahip ülkelere göre oldukça yetersiz kalmıştır.

Sanayide önemli bir üretim girdisi haline gelen teknolojinin üretilmesi konusunda; üniversite, araştırma kurumları ve sanayi arasında sağlanacak kurumsal işbirliği, Türk sanayinin rekabet gücünün artırılması ve arzu edilen hızlı kalkınmanın gerçekleşerek, ülkenin dengeli gelişmesi hayati bir öneme sahip hale gelmiştir.

Uzun Vadeli Strateji ve Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında " Sosyal ve Ekonomik Sektörlerle İlgili Gelişme Hedef ve Politikaları" arasında "Bilim ve Teknoloji Yeteneğinin Geliştirilmesi" ile ilgili bölümde, Teknopark ve Teknolojik Geliştirme Bölgeleri kurulmasına ilişkin hukuki ve kurumsal düzenlemelerin yapılacağı belirtilmiştir.

Tasarı ile; üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile sanayinin işbirliği sağlanarak ülke sanayinin uluslararası alanda rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması, teknolojik bilgi üretilmesi, teknoloji transferine yardımcı olmak ve yüksek ve ileri teknoloji sağlayacak yabancı sermayenin ülkeye girişini hızlandıracak Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin kurulması, işletilmesi ve denetimi düzenlenmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Ülkemiz coğrafyası etrafında şekillenen 21 inci yüzyılın dünyasında yaşanan bilgi-iletişim ve teknoloji yarışından kopmamamız için ülkemizin de hızla "rafine bilgi üretme merkezlerine" kavuşmasının şart olduğu, dolayısıyla tasarının sosyal, kültürel ve ekonomik değişim için altyapı oluşturarak Türkiye'nin önünü açacak bir düzenleme olduğu,

- Tasarı ile kurulması planlanan teknoloji geliştirme bölgelerinin; bir yandan ileri teknoloji ihtiyaçlarımızın milli kaynaklardan karşılanması için bilimsel ve teknolojik bir alt yapı kurulmasına, diğer taraftan yerli-yabancı teknoloji entegrasyonu ve AR-GE'ye dayalı üretim ve ileri teknolojinin kullanımı ile rekabet gücümüzün artacağı,

- AR-GE yatırımları ile amaçlanan düzeye ulaşılabilmesi ve kurulacak teknoparkların daha verimli çalışabilmelerine imkan sağlanabilmesi için bürokratik iş ve işlemlerin en aza indirilmesinin gerekli olduğu,

- Üniversite personelinin sanayi AR-GE projelerinde aktif görev almasını sağlayacak ve akademik personele ekonomik imkan sağlayacak yasal düzenlemelerin de yapılmasına ihtiyaç olduğu,

- Sanayi ve teknoloji bölgelerine uygun AR-GE teşvik politikalarının da ortaya konulmasının ve ciddi anlamda desteklenmesinin gerekli olduğu,

Şeklinde görüş ve öneriler dile getirilmiştir.

Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise,

- Sanayide önemli bir üretim girdisi haline gelen teknolojinin üretilmesi konusunda üniversite, araştırma kurumları ve sanayi arasında sağlanacak kurumsal işbirliğinin, Türk Sanayinin rekabet gücünün artırılması ve arzu edilen kalkınmanın sağlanması yolu ile ülkenin dengeli gelişmesi açısından hayati bir konu haline geldiği,

- Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin oluşumuna ve bu konudaki mevcut boşluğun doldurulmasına imkan sağlayacak düzenlemeler için hazırlıkların tamamlandığı ve çok sayıda özel ve kamu kuruluşlarının görüşlerinin alındığı,

- Özellikle üniversitelerden görevlendirilecek akademik personelin bölgelerde çalışmalarını özendirilmeye yönelik imkanların sağlanmasına çalışıldığı,

- Tasarıda teşvik konusunda, ilgili kurum ve kuruluşların da mutabakatıyla belirli düzenlemeler yapıldığı;

İfade edilmiştir.

Tümü üzerindeki görüşmeleri takiben Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

- 1 inci maddesi; Ülke'nin üretim kabiliyetini kapsayacak şekilde "sanayinin" ibaresinin "üretim sektörlerinin" olarak değiştirilmesi ve anlatıma açıklık getirmek amacıyla "küçük ve orta ölçekli sanayicilerin" ibaresinin "küçük ve orta ölçekli işletmelerin" şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 4 üncü maddesi; birinci fıkrası, Değerlendirme Kurulu'nun oluşumundan Bayındırlık ve İskan Bakanlığı temsilcisinin çıkarılması ve birden fazla özel sektör kuruluşunun katılımını sağlayacak şekilde redaksiyona tabi tutulması, üçüncü fıkrasının organize sanayi bölgelerine verilen imkanların bölgelere de verilmesini teminen, yer seçimi başta olmak üzere tüm işlemlerin hızla yerine getirilebilmesini sağlayacak şekilde yönetici şirketin yetkilendirilmesi suretiyle,

- 5 inci maddesi; birinci fıkrasına kamu ve özel sektör kuruluşlarının bünyelerinde bulunan şirket veya vakıf işletmelerinin yönetici şirkete katılabilmelerini sağlayan bir hükmün ilave edilmesi, ikinci fıkrasında yer alan "Sanayi ve/veya Ticaret ve Sanayi Odaları" ibaresinin "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne bağlı odalar ve borsalar" olarak değiştirilmesi, yönetici şirketin Bakanlıkça verilen kamu yararı gerekçesiyle adına kamulaştırma yapılabilen özel hukuk tüzel kişisi olduğuna açıklık getiren bir hükmün metne yeni beşinci fıkra olarak ilave edilmesi suretiyle,

- 7 nci maddesi; ikinci fıkrasının bölgelerde görevlendirilecek kamu personelinin hak ve yükümlülüklerinin uygulamada tereddütlere neden olmamak amacıyla ayrıntılı bir şekilde yeniden düzenlenmesi ve girişimci öğretim elemanlarının kendi araştırma sonuçlarını değerlendirmelerine imkan sağlayacak bir hükmün metne üçüncü fıkra olarak ilave edilmesi suretiyle,

- 8 inci maddesi; maddede muafiyetlerin de yer alması nedeniyle madde başlığının "Destek ve muafiyetler" olarak değiştirilmesi, birinci fıkrasına "alt yapı" ibaresinden sonra gelmek üzere" ve "idare binası inşası" ibaresinin ilave edilmesi ve fıkranın, yönetici şirketlerce karşılanamayan arazi temini, alt yapı ve idare binası inşası ile ilgili giderlerin Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olarak karşılanabileceği doğrultusunda değiştirilmesi, ikinci cümlesinin metinden çıkarılması, ayrıca bölgelerin hızla kurulabilmesine imkan sağlamak amacıyla; bu Kanunun uygulanması ile ilgili vergi resim ve harç muafiyetinin sağlanması, atık su arıtma tesisi işleten bölgelerden belediyelerce atık su bedeli alınmaması, bölgelerdeki gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin AR-GE'ye dayalı üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarından, faaliyete geçmesinden itibaren beş yıl gelir ve kurumlar vergisi alınmaması, bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personelinin bu görevleri nedeniyle aldıkları ücretlerinin 10 yıl her türlü vergiden istisna olması, bu bölgelerde AR-GE faaliyetlerinde bulunan kişi, kurum ve kuruluşlara; gelir ve kurumlar vergisine tabi olanların yaptıkları bağış ve yardımların toplamının o yıla ait kurum kazancının yüzde beşine kadar indirimine imkan sağlayan hükümlerin metne ilave edilmesi suretiyle,

- 9 uncu maddesi; anlatıma açıklık getirmek üzere "6 ay içinde hazırlanacak" ibaresinden önce gelmek üzere "bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren" ibaresinin ilave edilmesi suretiyle,

- 10 uncu maddesi; uygulanmayacak hükümlerle ilgili" ile bu Kanunun 7 nci maddesi uyarınca çalıştırılacak personel açısından 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 28 inci maddesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 36 ve 58 inci maddeleri, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesi hükümleri" ibaresinin Tasarı ile özel bir düzenleme yapılmasından hareketle madde metninde belirtilmesine gerek bulunmadığından çıkarılması suretiyle,

- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş olan teknoparkların da bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren, Kanunun sağladığı tüm muafiyet ve desteklerden yararlanmasını sağlayan bir hükümün metne geçici 1 inci madde olarak ilave edilmesi suretiyle,

- 2 nci, 3 üncü, 6 ncı maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 11 inci ve 12 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, esas komisyon olan Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Metin Şahin</i>	<i>Hayrettin Özdemir</i>	<i>Nihat Gökbulut</i>
Antalya	Ankara	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>	Dengir Mir M. Fırat	<i>Gaffar Yakın</i>
Bartın	Adıyaman	Afyon
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Sait Aşba</i>	<i>M. Zeki Sezer</i>	<i>Cengiz Aydoğan</i>
Afyon	Ankara	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>M. Güven Karahan</i>	<i>Hüseyin Arabacı</i>	<i>Necati Yönder</i>
Balıkesir	Bilecik	Bingöl
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
Zeki Ergezen	<i>Hayati Korkmaz</i>	<i>Oğuz Tezmen</i>
Bitlis	Bursa	Bursa
(İmzada bulunamadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>Hakkı Duran</i>	<i>Hüseyin Karagöz</i>	<i>Aslan Polat</i>
Çankırı	Çankırı	Erzurum
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Sadri Yıldırım</i>	<i>S. Metin Kalkan</i>	<i>Mehmet Dönen</i>
Eskişehir	Hatay	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Er</i>	<i>Masum Türker</i>	<i>Nesrin Nas</i>
İçel	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Celal Adan</i>	<i>Hasan Çalıs</i>	<i>Arslan Aydar</i>
İstanbul	Karaman	Kars
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Serdaroğlu</i>	<i>Necdet Tekin</i>	<i>Kemal Köse</i>
Kastamonu	Kırklareli	Kocaeli
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Derin</i>	<i>Süleyman Çelebi</i>	<i>Metin Ergun</i>
Kütahya	Mardin	Muğla

Üye
Ahmet Kabil
Rize

Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya

Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye
Lütfi Ceylan
Tokat

Üye
Mehmet Çakar
Samsun

MUHALEFET ŞERHİ

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanun Tasarısı ile ilgili muhalefet şerhi:

1/703 sayılı Kanun tasarısının Teknolojinin geliştirilmesini teşvik maksadıyla getirildiği ifade edilmektedir. Bunu temin etmek üzere kurulacak teknoloji geliştirme bölgeleri için arsa ve altyapı desteği, bölgede faaliyet gösterecek gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine 5 yıl süre ile vergi muafiyeti, bölgede çalışan araştırma personeli ücretlerine 10 yıl vergi istisnası ve bölgedeki araştırma geliştirme faaliyetlerine yapılacak yardımların vergiden indirilmesi imkânı getirilmektedir.

Araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin güçlendirilmesi için 17.7.1963 tarih ve 278 sayılı Kanun ile Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu kurulmuş olmasına rağmen geriye dönüp baktığımızda 38 senede ciddi bir mesafe alamadığımız görülmektedir. Nitekim bu husus tasarının gerekçesinde de ifade edilmektedir.

Araştırma ve geliştirme seviyesinde çok gerilerde olduğumuz bu sahada yapılan harcamalardan, çalışan uzman sayısından ve patent sayısından görülebileceği gibi dış ticaretimizin yapısından da görülebilir. Dış ticaretimiz ticarî emtianın katma değer nispeti ve teknoloji yoğunluğu yönünden tetkik edildiğinde ithalatımızda yüksek ve orta teknoloji mallarının, ihracatımızda ise düşük teknoloji ve katma değerli malların ağırlıkta olduğu görülür.

İktisadî kalkınma ve sanayileşmemizin hedefi yüksek katma değerli malların imalatı olmalıdır. Bu hedefe ulaşmak için teknoloji geliştirmesi ile neticelerini ticarî mal haline getirecek çalışmalara ağırlık verilmesi gerekmektedir. Bu hususların bugüne kadar uygulamaya koyulan sekiz adet beş yıllık plana ve yıllık programlara hedef olarak koyulmuş olmasına rağmen ciddi bir mesafe alınamaması dikkatle değerlendirilmelidir.

Halen uygulanan mevzuatta araştırma-geliştirme çalışmaları için yapılacak harcamalar vergi yönünden desteklenmektedir. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu 89 uncu maddesi ve 54225 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu 14 üncü maddesi ile vergi mükelleflerinin yıllık ödeyecekleri verginin yüzde yirmisini üç yıl süre ile faizsiz olarak erteleyip araştırma ve geliştirme harcamalarında kullanma imkânı getirilmiştir. Yatırım teşviklerinde de teknoloji yoğun imalat yatırımları yüzde yüz yatırım indirimi ile teşvik edilmektedir.

Tasarı teknolojik gelişmeyi temin edecek şartları getirmemektedir. Pratikte netice verecek teşvikler getirilmelidir.

1. Tasarının 8 inci maddesi 3 üncü fıkrası ile Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu bölgelerdeki AR-GE'ye dayalı üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarının 5 yıl süre ile gelir ve kurumlar vergisinden müstesna olduğu hükmü getirilmektedir.

a) Bölgedeki AR-GE'ye dayalı ne demek? Bunun ölçüsü nedir? Bir başka bölgedeki yüksek teknolojiden faydalanılarak yapılacak üretim vergiden istisna edilmeyecek midir? Bu rekabet ve kalite yönünden zararlı olur.

b) AR-GE'ye dayalı üretimin tarifi, ölçüsü nedir? Beş yıl vergi muafiyeti verirken üretim konusu ve AR-GE derecesi ne olacaktır? Bu tariflerin getirilmemesi haksız rekabete, hataya, kayırmaya ve suiistimallere imkân verir.

2. AR-GE çalışması ile teknolojik ticarî emtia imalatı apayrı iki faaliyettir, karıştırılmamalıdır. İkisinin teşviki de, şartları da farklı olur.

3. AR-GE çalışmaları masraflı, yorucu ve uzun zaman alan bir faaliyettir. Birçok çalışmanın neticesiz kalması ihtimaline karşı sabır ve devamlılık ister. Ancak netice alınca da en kârlı yatırım olduğu görülür. Bu bakımdan gelir ve kurumlar vergisindeki ilgili maddelerin değiştirilerek yüzde yirmi sınırı kaldırılmalı, üç yıl erteleme yerine doğrudan ödenecek vergiden düşülmesine imkân verilmelidir. AR-GE çalışmalarının görgü, bilgi ve sevk ve idare kabiliyeti bakımından büyük firmaların faaliyet sahasında olduğu bilinmelidir.

4. Teknolojik ticarî emtia imalatında ise başarılı olmuş AR-GE çalışmalarının neticesi ticarî hale getirilir. Müşteri tercihlerini yönlendiren kalite, maliyet ve geliştirilmiş yeni özellik ve üstünlükler gibi hususlarda üstünlük elde edilir.

İmalatta teknoloji kullanımını veya orta ve yüksek teknoloji mallarının imalatını teşvikini düzenlerken mal önceliklerine göre düzenleme yapılması, teşviklerin buna göre farklılaştırılması gerekir.

Bir mamulde kullanılan teknolojinin derecesi katma değer mertebesini de belirlemektedir. Yüksek teknolojiye sahip firmaların malları daha değerli olmakta neticede yüksek teknolojiye sahip memleketlerin ihracatları nispi olarak miktar da öz değerinde yüksek olmaktadır.

OECD tarifine göre ticarî emtiayı teknolojik olarak gruplandırırız;

Yüksek teknoloji sahası : Havacılık ve uzay teçhizatı, büro ve bilgisayar teçhizatı, ilaç, tıbbî teçhizat, radyo, TV ve haberleşme teçhizatı,

Orta teknoloji sahası : Motorlu taşıtlar, kimyevi maddeler, elektrikli makineler ve diğer taşıma teçhizatı,

Düşük teknoloji sahası : Kauçuk ve plastik, metal olmayan minerallerden mamuller, gemi inşası, demir ve demir dışı metaller, madeni eşya, petrol ve diğer imalat sanayi.

İmalat sanayinin teknolojik mal imalini teşvik ederken hedeflerin mal grupları seviyesinde seçilmesi ve teşviklerin buna göre düzenlenmesi gerekir.

Netice olarak kuruluşlar için 5 yıllık vergi muafiyetinin süresinin Bakanlar Kurulu kararı ile seçilen, hedef alınan belirli teknolojik mallar için yüzde yüz kadar artırılması yetki veren bir düzenleme tasarı metnine koyulmalıdır. Bu sayede öncelikle ve aciliyetle teknolojik imalatın geliştirilmesi istenen mal grupları için Bakanlar Kurulu yetkisini kullanır.

5. Teknolojik mal imalatına ait teşviklerin belli bölgelerle sınırlandırılması uygun değildir. Rekabeti bozar. Teşviğin mal grupları tarif edilerek verilmesi ve her yıl Bakanlar Kurulu kararı ile bunun düzenlenmesi uygun olur. Kanunda ancak teşviğin nevi ile asgarî ve azamî sınırları tespit edilir.

Cevat Ayhan

Sakarya

**Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonu Raporu**

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Esas No.: 1/703, 2/372
Karar No.: 9*

20.6.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Tasarısı" ile "Hatay Milletvekili Mehmet DÖNEN'in Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanun Teklifi;" Sanayi ve Ticaret Bakanı A. Kenan TANRIKULU, Maliye Bakanlığı, Bayındırlık Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Türkiye Bilimsel Teknik Araştırma Kurumu ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğü Temsilcilerinin katıldığı Komisyonumuzun 14.6.2001 tarihli toplantısında incelenip görüşüldü. Komisyonumuz, Kanun Tasarısı ile Kanun Teklifinin birleştirilerek görüşülmesini; ayrıca görüşmelerinde daha önce Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen Kanun Tasarısı metninin esas alınmasını oybirliği ile karar altına almıştır.

Bilindiği üzere : Gelişmekte olan ülkeler için teknolojik değişimin önemi sanayileşmiş ülkelere kıyasla çok daha büyüktür. Bunun en önemli nedenlerinden biri, teknolojinin kendiliğinden gelişmemesi ve geliştirildiği ülkenin veya çevrenin sosyoekonomik özelliklerini taşımasıdır. Dolayısıyla, sadece teknoloji ithali ile sanayileşme süreci tamamlanamamaktadır. Teknolojik yeterliliğin oluşturulması yanında, dünya ve ülke konjonktürüne göre sürekli değişen sosyoekonomik şartların üretim sistemlerine uyarlanması gerekmektedir.

Teknolojik yeterliliği, teknoloji transfer politikaları ile gerçekleştirmek bir noktaya kadar mümkün olabilmektedir. Ancak, teknoloji açığını kapatmak konusunda bütün diğer şartlar eşit olsa bile, teknoloji transferi yapan ülkeler teknoloji üreten ülkeler karşısında daha baştan rekabet yarısını kaybetmektedirler. Böyle bir durumda; teknoloji üretip, ihraç eden ülkeler açısından dünya pazarlarında mutlak bir rekabet üstünlüğü kurulmuş olmaktadır.

Son yıllarda gelişmiş ülkelerin firma stratejileri; yeni teknolojilerin etkin kullanımları ve bunların AR-GE faaliyetleri ile harekete geçirilmesidir. Temel amaç, AR-GE'ye toplan üretim değerinden artan miktarlarda bir değer aktarmaktır. Önemli olan; teknolojik uyumun sağlanması ve AR-GE faaliyetlerinin küçük firmalarda güçlendirilmesi ve bu firmaların rekabet üstünlüğünün artırılmasıdır.

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler temeline dayalı bu süreç, AR-GE faaliyetlerinin yoğunluğuna bağlıdır. Bilim ve teknoloji için yapılan planlama ve örgütlenme, bilgi üretiminin yanında bilginin yayılmasının ve ekonomik uygulama bulmasının önemine dayalı politikalar sayesinde başarıya ulaşmaktadır.

OECD verileri incelendiğinde, bir ülkenin bilim ve teknoloji politikasının belirlenmesinde göz önüne alınması gereken bazı genel göstergeler ve eşik değerler şu şekilde sıralanmaktadır:

- 1- AR-GE harcamalarının GSYİH'ye oranı yüzde 1'in üzerinde olmalı,
- 2- İktisaden faal on bin nüfus başına düşen tam zaman eşdeğerli AR-GE personeli sayısı 20'nin üzerinde olmalı,
- 3- AR-GE harcamalarında özel sektörün payı % 50'lere ulaşmalı.

Buna karşılık, ülkemizdeki durum ise şöyledir:

- AR-GE harcamalarının GSYİH'ya oranı: binde 5
- On bin nüfus başına düşen AR-GE personeli: 10,4

- AR-GE harcamalarında özel sektörün payı: % 30

Bu durumun kısa bir zaman dilimi içerisinde değişmesi gerekmektedir. AR-GE göstergelerinin gelişmiş ülkelere benzer olması lazımdır.

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında bu hususlarda belirlenen hedef şöyle ifade edilmiştir: "Ekonomik ve sosyal gelişme ile büyümeyi etkileyen bilimsel ve teknolojik araştırma düzeyinin yükseltilmesi için gerekli fiziki, beşerî ve hukukî altyapı geliştirilecektir. AR-GE faaliyetlerine GSYİH'dan ayrılan payın plan dönemi sonunda yüzde 1,5 seviyesine ve iktisaden faal on bin kişiye düşen tam zaman eşdeğer araştırmacı sayısının, bir program dahilinde 20'ye çıkarılması hedeflenmektedir."

Bu nedenle, özel kesim, kamu kesimi ve üniversiteler arasında yakın işbirliği sağlanarak, geniş kapsamlı ve pazara yönelik AR-GE, yüksek ve ileri teknoloji programlarının uygulamaya konulması ve bu üç kesimin birbiri ile etkileşeceği platform ve mekanizmaların oluşturulması gerekmektedir.

Burada en önemli unsurlardan başlıcası, üniversitelerdeki bilgi birikiminin en kısa yoldan sanayiye aktarılması ve etkin üniversite - sanayi işbirliğinin oluşturulmasıdır. Bu da, yaygın olarak teknoloji geliştirme bölgeleri gibi oluşumlarla sağlanmaktadır.

Teknoloji geliştirme bölgeleri, yüksek ve ileri teknoloji kullanan ya da yeni teknolojilere yönelik firmaların, üniversite, AR-GE merkez veya enstitülerin imkânlarından da yararlanarak teknoloji ürettikleri veya geliştirdikleri, teknolojik bir buluşu ticari ürün, yöntem veya hizmet haline dönüştürmek için faaliyet gösterdikleri, akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği araştırma siteleridir. Bu bölgelerde, yaratıcılığa ve girişimciliğe sağlanan destekler ve oluşturulan sinerji ile teknoloji yoğun faaliyet gösteren KOBİ'lerin gelişmesine katkı sağlanmakta, ulusal ve küresel bazda teknoloji üretimi ve transferine etkinlik kazandırılmaktadır.

Ülkemizin ihtiyacı olan teknolojileri edinmek, özgün ürün tasarımlarına ve üretim yöntemlerine ulaşmak için iyi işleyen bir AR-GE sistemini kurmak zorundayız. Bu, uluslararası düzeyde güçlü ve saygın bir toplum olabilmenin de vazgeçilmez unsurudur, görüşlerine yer verilerek Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Tasarısının sanayimizin teknoloji seviyesini ve rekabet gücünü artırarak ülke gelişmesine gerekli katkıyı sağlayacağı düşünülmüştür.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip maddelerine geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 1 inci maddesi Plan ve Bütçe Komisyonunun kabul ettiği metnin 1 inci maddesi olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 3 üncü maddesinin (b) bendinin birinci cümlesine "AR-GE merkez veya enstitüsünün olanaklarından yararlanarak teknoloji"den sonra gelmek üzere "veya yazılım" ifadesinin,

(c) fıkrasına "ürün ve araçlar üretmek" den sonra gelmek üzere "yazılım üretimi dahil olmak üzere" ifadesinin,

Ayrıca aynı maddenin (k) bendinden sonra gelmek üzere "(I) Yazılım: Bir bilgisayar, iletişim cihazı veya bilgi teknolojilerine dayalı bir diğer cihazın çalışmasını ve kendisine verilen verilerle ilgili gereken işlemleri yapmasını sağlayan komutlar dizisinin veya programların ve bunların kod listesini, işletim ve kullanım kılavuzlarını da içeren belgelerin ve hizmetlerin tümünü," bendinin ilave edilmesi; Ülkemizde yazılım konusunda ciddi bir potansiyelin bulunması, yazılım faaliyetlerinin Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yapılmasına imkan sağlanması bu sektörün önemli ölçüde geliş-

mesine, bu konuda Ülkemiz taleplerinin karşılanmasına ve ihracatımızın artmasına katkı yaratacağı gibi nitelikli personel istihdamı açısından da çok faydalı olacağı düşünüülerek bend numaraları da alfabetik olarak yeniden düzenlenerek, 3 üncü madde, yapılan bu değişikliklerle yeniden düzenlenmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu metninin 4 üncü maddesinin birinci fıkrası arazi planlamasından sorumlu en önemli kuruluşlardan birisi olan Bayındırlık ve İskân Bakanlığının değerlendirme kurulunda yer alması uygun mütalâa edilerek Tasarıdaki şekliyle aynen kabul edilmiş, aynı maddenin diğer fıkraları Plan ve Bütçe Komisyonu metninde olduğu şekilde kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 5 inci maddesi Plan ve Bütçe Komisyonunun kabul ettiği metnin 5 inci maddesi olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu metninin 7 nci maddesinin son fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere "Aylıklı izinli olarak bölgede görevlendirilen öğretim üyelerinin bölgede elde edecekleri gelirler üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur." cümlesinin ilave edilmesi, üniversite-sanayi işbirliği için sanayici ve özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler açısından maliyeti düşüreceği için AR-GE faaliyetine yatırımı özendirilecek, nitelikli insan gücünden yararlanma fırsatı yaratacağı dikkate alınarak madde yapılan bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu metninin 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasının sonuna "Bakanlar Kurulu, seçilen, hedef alınan, belirli teknolojik mallar için 10 yıla kadar süreyi uzatılabilir" hükmü, Bakanlar Kurulu bazı ileri teknoloji gerektiren ve ileride ihtiyaç duyulan malların teşviki ihtiyacı duyulabilir düşüncesi ile madde bu değişikliklerle yeniden düzenlenmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu metninin 9, 10 ve geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 11 ve 12 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

İşbu raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Hasan Kaya</i>	<i>Ali Serdengeçti</i>	<i>Saffet Kaya</i>
Konya	Manisa	Ardahan
Üye	Üye	Üye
<i>Halit Dikmen</i>	<i>Aydın Gökmen</i>	<i>İlyas Yılmazyıldız</i>
Aydın	Balıkesir	Balıkesir
Üye	Üye	Üye
<i>Suat Pamukçu</i>	<i>Kenan Sönmez</i>	<i>Abdulsamet Turgut</i>
Bayburt	Bursa	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Akif Serin</i>	<i>Mustafa Haykır</i>	<i>Ahmet Arkan</i>
İçel	Kırşehir	Kocaeli
Üye	Üye	Üye
<i>Cumali Durmuş</i>	<i>Remzi Çetin</i>	<i>Eyüp Doğanlar</i>
Kocaeli	Konya	Niğde
	Üye	
	<i>Mükerrem Levent</i>	
	Niğde	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ KANUNU TASARISI

Amaç

MADDE 1. – Bu Kanunun amacı, üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile sanayinin işbirliği sağlanarak ülke sanayiinin uluslararası alanda rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması amacıyla teknolojik bilgi üretmek, ürtünde ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirmek, ürün kalitesini veya standardını yükseltmek, verimliliği artırmak, üretim maliyetlerini düşürmek, teknolojik bilgiyi ticarileştirmek, teknoloji yoğun üretim ve girişimciliği desteklemek, küçük ve orta ölçekli sanayicilerin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak, Bilim ve Teknolojik Yüksek Kurulunun kararları da dikkate alınarak teknoloji yoğun alanlarda yatırım olanakları yaratmak, araştırmacı ve vasıflı kişilere iş imkânı yaratmak, teknoloji transferine yardımcı olmak ve yüksek/ileri teknoloji sağlayacak yabancı sermayenin ülkeye girişini hızlandıracak teknolojik alt yapıyı sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2. – Bu Kanun, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin kuruluşunu, işleyişini, yönetim ve denetimini ve bunlarla ilgili kişi ve kuruluşların görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. – Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,

b) Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Bölge): Yüksek/ileri teknoloji kullanan ya da yeni teknolojilere yönelik firmaların, belirli bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsünün olanaklarından yararlanarak teknoloji ürettikleri/geliştirdikleri, teknolojik bir buluşu ticari bir ürün, yöntem veya hizmet haline dönüştürmek için faaliyet gösterdikleri ve bu yolla bölgenin kalkınmasına katkıda buldukları, aynı üniversite, yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsü alanı içinde veya yakınında; akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği siteyi veya bu özelliklere sahip teknoparkı,

c) Araştırma ve Geliştirme (AR-GE): Bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yeni sistem, süreç

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**TEKNOLOJİ GELİŞTİRME
BÖLGELERİ KANUNU TASARISI**

Amaç

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı, üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile üretim sektörlerinin işbirliği sağlanarak, ülke sanayinin uluslararası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması amacıyla teknolojik bilgi üretmek, üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirmek, ürün kalitesini veya standardını yükseltmek, verimliliği artırmak, üretim maliyetlerini düşürmek, teknolojik bilgiyi ticarileştirmek, teknoloji yoğun üretim ve girişimciliği desteklemek, küçük ve orta ölçekli işletmelerin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun kararları da dikkate alınarak teknoloji yoğun alanlarda yatırım olanakları yaratmak, araştırmacı ve vasıflı kişilere iş imkanı yaratmak, teknoloji transferine yardımcı olmak ve yüksek/ileri teknoloji sağlayacak yabancı sermayenin ülkeye girişini hızlandıracak teknolojik alt yapıyı sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2. - Bu Kanun, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin kuruluşunu, işleyişini, yönetim ve denetimini ve bunlarla ilgili kişi ve kuruluşların görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. - Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık : Sanayi ve Ticaret Bakanlığımı,
- b) Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Bölge): Yüksek / ileri teknoloji kullanan ya da yeni teknolojilere yönelik firmaların , belirli bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsünün olanaklarından yararlanarak teknoloji ürettikleri/geliştirdikleri,

**SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ
KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TEKNOLOJİ GELİŞTİRME
BÖLGELERİ KANUNU TASARISI**

Amaç

MADDE 1. - Plan ve Bütçe Komisyonunun kabul ettiği metnin 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. - Kanun Tasarısının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tanımlar

MADDE 3. - Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık : Sanayi ve Ticaret Bakanlığımı,
- b) Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Bölge): Yüksek/ileri teknoloji kullanan ya da yeni teknolojilere yönelik firmaların , belirli bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsünün olanaklarından yararlanarak teknoloji veya yazılım ürettikleri/geliştirdikleri, teknolojik bir buluşu ticari bir ürün, yöntem veya hizmet haline dönüştür-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek amacı ile yapılan düzenli çalışmaları,

d) AR-GE merkez veya enstitüleri: Kamuya ait, yetişmiş nitelikli insan gücü ile günün modern teknolojilere dayalı makine, donanım ve yazılımı içinde bulunduran, teknoloji ve ürün geliştirilmesine yönelik AR-GE faaliyetlerinin yapıldığı mekânları,

e) Üretim birimleri: Bölge içerisinde bu Kanunun amacına uygun olarak faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerce kurulan veya kullanılan, yeni ve yüksek teknolojilere dayalı ve çevreye zarar vermeyen üretim birimlerini,

f) Girişimci: Bölgedeki hizmet ve imkânlardan yararlanmak isteyen veya yararlanmakta olan gerçek ve tüzel kişileri,

g) Yenilik: Bir fikri; satılabilir, yeni ya da geliştirilmiş bir ürün ya da mal ve hizmet üretiminde kullanılan yeni ya da geliştirilmiş bir yöntem haline dönüştürmeyi,

h) Üründe yenilik: Teknolojik açıdan yeni ürün, önceki ürün kuşağıyla karşılaştırıldığında malzemesi, parçaları ve yerine getirdiği işlevler açısından öze ilişkin, teknolojik farklar gösteren bir ürün,

ı) Üretim yöntemlerinde yenilik: Geleneksel üretim tesislerinde üretilemeyen, yeni ya da geliştirilmiş ürünlerin üretilmesinde veya halen üretilmekte olan ürünlerin yeni tekniklerle üretilmesinde kullanılan yöntemi,

j) Üniversite: Mühendislik ve temel bilimler dallarında yapılanmasını gerek insan gücü ve teknik donanım olarak tamamlamış ve gerekse doktora öğrencisi seviyesinde yeterli araştırma elemanı olduğu Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanan üniversiteleri,

l) Yönetici şirket: Bu Kanuna uygun ve anonim şirket olarak kurulan, Bölgenin yönetimi ve işletmesinden sorumlu şirketi,

İfade eder.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

teknolojik bir buluşu ticari bir ürün, yöntem veya hizmet haline dönüştürmek için faaliyet gösterdikleri ve bu yolla bölgenin kalkınmasına katkıda buldukları, aynı üniversite, yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsü alanı içinde veya yakınında; akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği siteyi veya bu özelliklere sahip teknoparkı,

c) Araştırma ve Geliştirme (AR-GE): Bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek amacı ile yapılan düzenli çalışmaları,

d) AR-GE Merkez veya Enstitüleri: Kamuya ait, yetişmiş nitelikli insangücü ile günün modern teknolojilerine dayalı makine, donanım ve yazılımı içinde bulunduran, teknoloji ve ürün geliştirilmesine yönelik AR-GE faaliyetlerinin yapıldığı mekanları,

e) Üretim Birimleri : Bölge içerisinde bu Kanunun amacına uygun olarak faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerce kurulan veya kullanılan, yeni ve yüksek teknolojilere dayalı ve çevreye zarar vermeyen üretim birimlerini,

f) Girişimciler : Bölgedeki hizmet ve imkanlardan yararlanmak isteyen veya yararlanmakta olan gerçek ve tüzel kişileri,

g) Yenilik : Bir fikri; satılabilir, yeni ya da geliştirilmiş bir ürün ya da mal ve hizmet üretiminde kullanılan yeni ya da geliştirilmiş bir yöntem haline dönüştürmeyi,

h) Üründe Yenilik : Teknolojik açıdan yeni ürün, önceki ürün kuşağıyla karşılaştırıldığında malzemesi, parçaları ve yerine getirdiği işlevler açısından öze ilişkin, teknolojik farklar gösteren bir üründü,

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

mek için faaliyet gösterdikleri ve bu yolla bölgenin kalkınmasına katkıda buldukları, aynı üniversite, yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsü alanı içinde veya yakınında; akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği siteyi veya bu özelliklere sahip teknoparkı,

c) Araştırma ve geliştirme (AR-GE): Bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek amacı ile yapılan düzenli çalışmaları,

d) AR-GE merkez veya enstitüleri : Kamuya ait, yetişmiş nitelikli insan gücü ile günün modern teknolojilerine dayalı makine, donanım ve yazılımı içinde bulunduran, teknoloji ve ürün geliştirilmesine yönelik AR-GE faaliyetlerinin yapıldığı mekânları,

e) Üretim birimleri : Bölge içerisinde bu Kanunun amacına uygun olarak faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerce kurulan veya kullanılan, yeni ve yüksek teknolojilere dayalı ve çevreye zarar vermeyen üretim birimlerini,

f) Girişimci : Bölgedeki hizmet ve imkanlardan yararlanmak isteyen veya yararlanmakta olan gerçek ve tüzel kişileri,

g) Yenilik : Bir fikri; satılabilir, yeni ya da geliştirilmiş bir ürün ya da mal ve hizmet üretiminde kullanılan yeni ya da geliştirilmiş bir yöntem haline dönüştürmeyi,

h) Üründe yenilik: Teknolojik açıdan yeni ürün, önceki ürün kuşağıyla karşılaştırıldığında malzemesi, parçaları ve yerine getirdiği işlevler açısından öze ilişkin, teknolojik farklar gösteren bir üründü,

ı) Üretim yöntemlerinde yenilik: Geleneksel üretim tesislerinde üretilemeyen, yeni ya da geliştirilmiş ürünlerin üretilmesinde veya halen üretilmekte olan ürünlerin yeni tekniklerle üretilmesinde kullanılan yöntemi,

i) Üniversite: Mühendislik ve temel bilimler dallarında yapılanmasını gerek insan gücü

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kuruluş

MADDE 4. - Bölge ile ilgili başvurular kurucu heyet tarafından yapılır. Bölge başvurularını değerlendirmek üzere Bakanlık Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürünün başkanlığında Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Bakanlık tarafından belirlenecek teknoloji konusunda faaliyet gösteren bir özel kuruluş-tan birer temsilcinin katılımı ile Değerlendirme Kurulu kurulmuştur.

Bölgeler, Değerlendirme Kurulunun uygun görüşü ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilir ve Resmî Gazetede yayımlanır.

Bölgenin yer seçiminin Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca onanmış çevre düzeni planına ve plan kararlarına uygunluğu esastır. Çevre düzeni planı bulunmayan alanlarda ilgili valilik veya belediyeler tarafından onaylanan planlar dikkate alınır. Bölgelerdeki planlama süreci üst ölçekli planlara uygun olarak 3194 sayılı İmar Kanunu hükümlerine tâbidir. Arazinin temini, planlama ve projelendirme, alt yapı ve üst yapının inşası ile ilgili harcamalar Bölgeyi kuracak kuruluşa aittir.

Bölgelerde ihtiyaç duyulacak araziler 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre sağlanabilir.

Bölge alanları içinde yer alan üniversite arazileri, bu üniversitelerin uygun görüp izin vermeleri durumunda, mülkiyeti ilgili üniversitede kalmak kaydıyla Bölgeyi kuracak yönetici şirkete tahsis edilebilir. Bu durum kamu araştırma kurum ve kuruluşlarına ait araziler için de geçerlidir.

Bölge kurulması için öngörülen alanda veya Bölgenin bulunduğu ilin sınırları içinde üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü veya AR-GE merkez veya enstitüsünün bulunması ve yörede yeter-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ı) Üretim Yöntemlerinde Yenilik : Geleneksel üretim tesislerinde üretilemeyen, yeni ya da geliştirilmiş ürünlerin üretilmesinde veya halen üretilmekte olan ürünlerin yeni tekniklerle üretilmesinde kullanılan yöntemi,

j) Üniversite: Mühendislik ve temel bilim-ler dallarında yapılanmasını gerek insan gücü ve teknik donanım olarak tamamlamış ve gerekse doktora öğrencisi seviyesinde yeterli araştırma elemanı olduğu Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanan üniversiteleri,

k) Kurucu Heyet : Bölgenin içinde veya bulunduğu ilde yer alan en az bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü ya da kamu AR-GE merkez veya enstitüsü ve diğer kuruluş temsilcilerinden oluşan heyeti,

l) Yönetici Şirket : Bu Kanuna uygun ve anonim şirket olarak kurulan, Bölgenin yönetimi ve işletmesinden sorumlu şirketi,

İfade eder.

Kuruluş

MADDE 4. - Bölge ile ilgili başvurular Kurucu Heyet tarafından yapılır. Bölge başvurularını değerlendirmek üzere Bakanlık Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün başkanlığında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Bakanlık tarafından belirlenecek teknoloji konusunda faaliyet gösteren ilgili özel kuruluşlardan birer temsilcinin katılımı ile Değerlendirme Kurulu kurulmuştur.

Bölgeler, Değerlendirme Kurulunun uygun görüşü ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilir ve Resmî Gazete de yayımlanır.

Bölgelerdeki planlama sürecinde imar planları ve değişiklikleri, parselasyon planları ve değişiklikleri çıkacak yönetmeliğe uygun

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ve teknik donanım olarak tamamlamış ve gerekse doktora öğrencisi seviyesinde yeterli araştırma elemanı olduğu Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanan üniversiteleri,

j) Kurucu heyet : Bölgenin içinde veya bulunduğu ilde yer alan en az bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü ya da kamu AR-GE merkez veya enstitüsü ve diğer kuruluş temsilcilerinden oluşan heyeti,

k) Yönetici şirket : Bu Kanuna uygun ve anonim şirket olarak kurulan, Bölgenin yönetimi ve işletmesinden sorumlu şirketi,

l) Yazılım : Bir bilgisayar, iletişim cihazı veya bilgi teknolojilerine dayalı bir diğer cihazın çalışmasını ve kendisine verilen verilerle ilgili gereken işlemleri yapmasını sağlayan komutlar dizisinin veya programların ve bunların kod listesini, işletim ve kullanım kılavuzlarını da içeren belgelerin ve hizmet-lerin tümünü,

İfade eder.

Kuruluş

MADDE 4. - Bölge ile ilgili başvurular Kurucu Heyet tarafından yapılır. Bölge başvurularını değerlendirilmek üzere Bakanlık Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün başkanlığında Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Bakanlık tarafından belirlenecek teknoloji konusunda faaliyet gösteren bir özel kuruluş-tan birer temsilcinin katılımı ile Değerlendirme Kurulu kurulmuştur.

Bölgeler, Değerlendirme Kurulunun uygun görüşü ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilir ve Resmî Gazetede yayımlanır.

Bölgelerdeki planlama sürecinde imar planları ve değişiklikleri, parselasyon planları ve değişiklikleri çıkacak yönetmeliğe uygun

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

li AR-GE ve sanayi potansiyelinin olması şartı aranır. AR-GE ve sanayi potansiyelinin yeterliliği konusundaki kriterler yönetmelik ile belirlenir.

Bölge olarak belirlenen araziler hiçbir şekilde başka amaçlarla kullanılamaz.

Yönetici şirket

MADDE 5. - Bölgenin yönetim ve işletmesinden sorumlu yönetici şirketin kurucuları arasında, Bölgenin içinde veya bulunduğu ilde yer alan en az bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü ya da kamu AR-GE merkez veya enstitüsü bulunur.

Yönetici şirkete ayrıca, Sanayi ve/veya Ticaret ve Sanayi Odaları, yerel yönetimler, bankalar ve finansman kurumları, yerli ve yabancı özel hukuk tüzel kişileri, AR-GE ve teknoloji geliştirme ile ilgili vakıf ve dernekler, ilgili kamu kuruluşları, ihracatçı birlikleri kurucu ya da sonradan ortak olarak iştirak edebilirler.

Yabancı özel hukuk tüzel kişileri, 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gerekli izinleri almak kaydıyla yönetici şirkete iştirak edebilirler.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

olarak Bölgenin yönetici şirketince hazırlanır ve Bakanlık tarafından onaylanarak yürürlüğe girer. Kesinleşen imar planları ilgili kurumlara bilgi için gönderilir. Arazi kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler yönetici şirket tarafından verilir ve denetlenir. Arazi temini, planlama ve projelendirme, alt yapı ve üst yapının inşası ile ilgili harcamalar yönetici şirkete aittir.

Bölgelerde ihtiyaç duyulacak araziler 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre sağlanabilir.

Bölge alanları içinde yer alan üniversite arazileri, bu üniversitelerin uygun görüp izin vermeleri durumunda, mülkiyeti ilgili üniversitede kalmak kaydıyla Bölgeyi kuracak yönetici şirkete tahsis edilebilir. Bu durum kamu kurum ve kuruluşlarına ait araziler için de geçerlidir.

Bölge kurulması için öngörülen alanda veya Bölgenin bulunduğu ilin sınırları içinde üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü veya AR-GE merkez veya enstitüsünün bulunması ve yörede yeterli AR-GE ve sanayi potansiyelinin olması şartı aranır. AR-GE ve sanayi potansiyelinin yeterliliği konusundaki kriterler yönetmelik ile belirlenir.

Bölge olarak belirlenen araziler hiç bir şekilde başka amaçlarla kullanılamaz.

Yönetici şirket

MADDE 5. - Bölgenin yönetimi ve işletmesinden sorumlu yönetici şirketin kurucuları arasında, Bölgenin içinde veya bulunduğu ilde yer alan en az bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü ya da kamu AR-GE merkez veya enstitüsü bulunur. Bu kurum ve kuruluşlar, şirketleri ve/veya vakıf işletmeleri ile de yönetici şirkete katılabilirler.

Yönetici şirkete ayrıca, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne bağlı odalar ve borsalar,

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

olarak Bölgenin yönetici şirketince hazırlanır ve Bakanlık tarafından onaylanarak yürürlüğe girer. Kesinleşen imar planları ilgili kurumlara bilgi için gönderilir. Arazi kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler yönetici şirket tarafından verilir ve denetlenir. Arazi temini, planlama ve projelendirme, alt yapı ve üst yapının inşası ile ilgili harcamalar yönetici şirkete aittir.

Bölgelerde ihtiyaç duyulacak araziler 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre sağlanabilir.

Bölge alanları içinde yer alan üniversite arazileri, bu üniversitelerin uygun görüp izin vermeleri durumunda, mülkiyeti ilgili üniversitede kalmak kaydıyla Bölgeyi kuracak yönetici şirkete tahsis edilebilir. Bu durum kamu kurum ve kuruluşlarına ait araziler için de geçerlidir.

Bölge kurulması için öngörülen alanda veya Bölgenin bulunduğu ilin sınırları içinde üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü veya AR-GE merkez veya enstitüsünün bulunması ve yörede yeterli AR-GE ve sanayi potansiyelinin olması şartı aranır. AR-GE ve sanayi potansiyelinin yeterliliği konusundaki kriterler yönetmelik ile belirlenir.

Bölge olarak belirlenen araziler hiçbir şekilde başka amaçlarla kullanılamaz.

Yönetici şirket

MADDE 5. - Plan ve Bütçe Komisyonunun kabul ettiği metnin 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yönetici şirket; Bölgenin kuruluş aşamasında planlama ve projelendirmenin yapılması, gerekli alt yapı ve üst yapı hizmetleri ile bölge için gerekli her türlü hizmetlerin yürütülmesi, bölgenin bu Kanun ve ilgili yönetmeliklerde gösterilen amaca uygun olarak yönetilmesi, girişimcilerin ve üçüncü şahısların buna aykırı davranışlarının önlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması ile yükümlüdür.

Bakanlık, Bölgede bu Kanunda belirtilen amacın dışında faaliyet gösteren yönetici şirketi uyarır ve belirli bir süre vererek Bölgenin istenen amaca uygun faaliyete geçirilmesini ister. Bu sürenin sonunda, yönetici şirketin, amacın gerçekleştirilmesinde yeterli olmayacağıın anlaşılması durumunda Bakanlık, görevli mahkemeye başvurarak yönetici şirketin faaliyetinin durdurulmasını veya feshini isteyebilir. Yönetici şirketin feshi halinde, şirket ve yöneticileri hak ve yükümlülükleri ile sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla, Bakanlık, yönetici şirketin mülkiyetinde olan bölgeye ait araziyi ve üzerindeki taşınmazları kamulaştırır ve bölgenin yönetimini başka bir yönetici şirkete verebilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

yerel yönetimler, bankalar ve finansman kurumları, yerli ve yabancı özel hukuk tüzel kişileri, AR-GE ve teknoloji geliştirme ile ilgili vakıf ve dernekler, ilgili kamu kuruluşları, ihracatçı birlikleri kurucu ya da sonradan ortak olarak iştirak edebilirler.

Yabancı özel hukuk tüzel kişileri 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gerekli izinleri almak kaydıyla yönetici şirkete iştirak edebilirler.

Yönetici şirket; Bölgenin kuruluş aşamasında planlama ve projelendirmenin yapılması, gerekli alt yapı ve üst yapı hizmetleri ile Bölge için gerekli her türlü hizmetlerin yürütülmesi, Bölgenin bu Kanun ve ilgili yönetmeliklerde gösterilen amaca uygun olarak yönetilmesi, girişimcilerin ve üçüncü şahısların buna aykırı davranışlarının önlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması ile yükümlüdür.

Yönetici şirket, kamu yararı gerekçesi ile adına kamulaştırma yapan veya yaptıran bir özel hukuk tüzel kişiliğidir. Kamu yararı kararı, yönetici şirketin başvurusu üzerine Bakanlıkça verilir.

Bakanlık, Bölgede bu Kanunda belirtilen amacın dışında faaliyet gösteren yönetici şirketi uyarır ve belirli bir süre vererek Bölgenin istenen amaca uygun faaliyete geçirilmesini ister. Bu sürenin sonunda, yönetici şirketin, amacın gerçekleştirilmesinde yeterli olmayacağına anlaşılması durumunda Bakanlık görevli mahkemeye başvurarak yönetici şirketin faaliyetinin durdurulmasını veya feshini isteyebilir. Yönetici şirketin feshi halinde, şirket ve yöneticileri hak ve yükümlülükleri ile sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla, Bakanlık, yönetici şirketin mülkiyetinde olan Bölgeye ait araziye ve üzerindeki taşınmazları kamulaştırır ve Bölgenin yönetimini başka bir yönetici şirkete verebilir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Denetim

MADDE 6. - Bölgedeki yönetici şirket ve girişimcilerin faaliyet ve uygulamaları Bakanlık tarafından denetlenir.

Personel

MADDE 7. - Yönetici şirkette ve Bölgede yer alan faaliyetlerde yürürlükteki iş ve çalışma mevzuatına göre personel istihdam edilir. Bu bölgelerde 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yabancı uyruklu yönetici ve vasıflı AR-GE personeli çalıştırılabilir.

Ancak; kamu kurum ve kuruluşları ile bu Kanun kapsamındaki üniversiteler ve diğer üniversite mensuplarından bölgede yer alan faaliyetlerde yönetici ve araştırmacı personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulanlar çalıştıkları kuruluşlarının izni ile sürekli veya yarı zamanlı olarak çalıştırılabilirler. Sürekli olarak istihdam edilecek personel, emeklilik ve terfileri ile ilgili özlük hakları saklı kalmak kaydı ile ücretsiz izinli sayılırlar. Bu şekilde görev alan üniversite mensuplarının bu hizmetleri karşılığı elde edecekleri gelirler üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Denetim

MADDE 6. - Bölgedeki yönetici şirket ve girişimcilerin faaliyet ve uygulamaları Bakanlık tarafından denetlenir.

Personel

MADDE 7. - Yönetici şirkette ve Bölgede yer alan faaliyetlerde yürürlükteki iş ve çalışma mevzuatına göre personel istihdam edilir. Bu Bölgelerde 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yabancı uyruklu yönetici ve vasıflı AR-GE personeli çalıştırılabilir.

Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite personelinden Bölgede yer alan faaliyetlerde araştırmacı personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulanlar, çalıştıkları kuruluşların izni ile sürekli veya yarı zamanlı olarak çalıştırılabilirler. Yarı zamanlı görev alan öğretim üyesi, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi ve uzmanların bu hizmetleri karşılığı elde edecekleri gelirler, üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur. Sürekli olarak istihdam edilecek personele kurumlarınca aylıksız izin verilir ve kadroları ile ilişkileri devam eder. Bunlardan 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi personelin burada geçirdikleri süreler için emeklilik hakları 5434 sayılı Kanunun 31 inci maddesi hükümlerine uyulmak kaydıyla saklı kalır. 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 36 ncı maddesinin bu maddede yer alan düzenlemelere aykırı hükümleri uygulanmaz.

Öğretim elemanları 2547 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinde öngörülen yurt içinde ve yurt dışında geçici görevlendirme esaslarına göre yapacakları çalışmaları Üniversite Yönetim Kurulunun izni ile Bölgedeki kuruluşlarda yapabilirler. Ayrıca, öğretim elemanları Üniversite Yönetim Kurulunun izni ile yaptıkları araştırmaların sonuçlarını ticarileştirmek amacı ile bu bölgelerde şirket kurabilir, kurulu bir şirkete ortak olabilir ve/veya bu şirketlerin yönetiminde görev alabilirler.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Denetim

MADDE 6. - Kanun Tasarısının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Personel

MADDE 7. - Yönetici şirkette ve Bölgede yer alan faaliyetlerde yürürlükteki iş ve çalışma mevzuatına göre personel istihdam edilir. Bu Bölgelerde 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yabancı uyruklu yönetici ve vasıflı AR-GE personeli çalıştırılabilir. Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite personelinden Bölgede yer alan faaliyetlerde araştırmacı personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulanlar, çalıştıkları kuruluşların izni ile sürekli veya yarı zamanlı olarak çalıştırılabilirler. Yarı zamanlı görev alan öğretim üyesi, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi ve uzmanların bu hizmetleri karşılığı elde edecekleri gelirler, üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur. Sürekli olarak istihdam edilecek personele kurumlarınca aylıksız izin verilir ve kadroları ile ilişkileri devam eder. Bunlardan 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi personelin burada geçirdikleri süreler için emeklilik hakları 5434 sayılı Kanunun 31 inci maddesi hükümlerine uyulmak kaydıyla saklı kalır. 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 36 ncı maddesinin bu maddede yer alan düzenlemelere aykırı hükümleri uygulanmaz. Öğretim elemanları 2547 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinde öngörülen yurt içinde ve yurt dışında geçici görevlendirme esaslarına göre yapacakları çalışmaları Üniversite Yönetim Kurulunun izni ile Bölgedeki kuruluşlarda yapabilirler. Aylıklı izinli olarak Bölgede görevlendirilen öğretim üyelerinin Bölgede elde edecekleri gelirler üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur. Ayrıca, öğretim elemanları Üniversite Yönetim Kurulunun izni ile yaptıkları araştırmaların sonuçlarını ticarileştirmek amacı ile bu bölgelerde şirket kurabilir, kurulu bir şirkete ortak olabilir ve/veya bu şirketlerin yönetiminde görev alabilirler.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Destek

MADDE 8. - Bölgelerin kurulması için gerekli arazi temini ve altyapı ile ilgili giderler, Bakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekten Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre karşılanabilir. Ancak, bölgelerin kurulması için kendi arazilerini tahsis edenlerin alt yapı harcamalarının tümü Bakanlıkça karşılanır.

Yönetmelikler

MADDE 9. - Değerlendirme Kurulunun çalışmalarına, Bölgelerin yer seçimine, yapılabirlik raporların hazırlanış kriterlerine, kuruluşuna, işletilmesine, arazi kullanımına; Bölgede yer alacak faaliyetler ve bunlarla ilgili koşullara ilişkin usul ve esaslar, Bölgelerin kurulması için Bakanlık bütçesine konulan ödeneğin kullanım esasları ile bu Kanunun uygulanmasına dair diğer hususlar Bakanlık tarafından 6 ay içinde hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Destek ve muafiyetler

MADDE 8.- Bölgelerin kurulması için gerekli arazi temini, alt yapı ve idare binası inşası ile ilgili giderlerin yönetici şirketlerce karşılanamayan kısmı yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanabilir.

Yönetici şirket, bu kanunun uygulanması ile ilgili işlemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muafır. Atık su arıtma tesisi işleten Bölgelerden, belediyelerce atık su bedeli alınmaz.

Bölgede yer alan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu Bölgedeki AR-GE'ye dayalı üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları faaliyete geçilmesinden itibaren 5 yıl süre ile gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri, Bölgenin kuruluş tarihinden itibaren 10 yıl süre ile her türlü vergiden istisnadır.

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince bu bölgelerde AR-GE faaliyetlerinde bulunan kişi, kurum veya kuruluşlara makbuz karşılığı sponsor olarak yapılan bağış ve yardımlar toplamı 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinin 2 numaralı bendi ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin 6 numaralı bendinde belirtilen oran ve esaslar dahilinde indirimine tabi tutulur.

Yönetmelikler

MADDE 9. - Değerlendirme Kurulunun çalışmalarına, Bölgelerin yer seçimine, yapılabilirlik raporlarının hazırlanış kriterlerine, kuruluşuna, işletilmesine, arazi kullanımına, Bölgede yer alacak faaliyetler ve bunlarla ilgili koşullara ilişkin usul ve esaslar, Bölgelerin kurulması için Bakanlık bütçesine konulan ödeneğin kullanım esasları ile bu

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Destek ve muafiyetler

MADDE 8.- Bölgelerin kurulması için gerekli arazi temini, altyapı ve idare binası inşası ile ilgili giderlerin yönetici şirketlerce karşılanamayan kısmı yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanabilir.

Yönetici şirket, bu Kanunun uygulanması ile ilgili işlemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muafır. Atık su arıtma tesisi işleten Bölgelerden, belediyelerce atık su bedeli alınmaz.

Bölgede yer alan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu Bölgedeki AR-GE'ye dayalı üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları, faaliyete geçilmesinden itibaren beş yıl süre ile gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır. Bakanlar Kurulu, seçilen, hedef alınan, belirli teknolojik mallar için on yıla kadar süreyi uzatabilir.

Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri, Bölgenin kuruluş tarihinden itibaren on yıl süre ile her türlü vergiden istisnadır.

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince bu bölgelerde AR-GE faaliyetlerinde bulunan kişi, kurum veya kuruluşlara makbuz karşılığı sponsor olarak yapılan bağış ve yardımlar toplamı 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinin 2 numaralı bendi ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin 6 numaralı bendinde belirtilen oran ve esaslar dahilinde indirimine tâbi tutulur.

Yönetmelikler

MADDE 9. - Plan ve Bütçe Komisyonunun kabul ettiği metnin 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 10. - Bölgelerdeki faaliyetlerde; 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 832 sayılı Sayıştay Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri ile bu Kanunun 7 nci maddesi uyarınca çalıştırılacak personel açısından 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 28 inci maddesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 36 ve 58 inci maddeleri, 22.1.1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesi hükümleri uygulanmaz.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Kanunun uygulanmasına dair diğer hususlar Bakanlık tarafından, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 10.- Bu Kanun kapsamı Bölgelerdeki faaliyetlerde; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 832 sayılı Sayıştay Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kuruluşu Bakanlıkça onaylanmış teknoparklar, bu Kanun hükümlerine uymak kaydıyla, bu Kanunun yürürlüğe girmesiyle Bölge olarak kabul edilir ve Kanunun sağladığı tüm muafiyet ve desteklerden istifade ederler.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 10. - Plan ve Bütçe Komisyonunun kabul ettiği metnin 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. - Plan ve Bütçe Komisyonunun kabul ettiği metnin geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 11. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Bülent Ecevit</i> Başbakan		
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	En. ve Tabii Kay. Bak. ve Başb. Yrd.
<i>D. Bahçeli</i>	<i>H. H. Özkan</i>	<i>M. C. Ersümer</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>R. Önal</i>	<i>Prof. Dr. T. Toskay</i>	<i>M. Keçeciler</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	<i>S. Somuncuoğlu</i>	<i>Y. Yafova</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yılmaz</i>	<i>Prof. Dr. R. Mirzaoğlu</i>	<i>R. K. Yücelen</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Gemici</i>	<i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	<i>E. S. Gaydalı</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>F. Ünlü</i>	<i>Prof. Dr. A. Çay</i>	<i>M. A. İrtemişlik</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>Prof. Dr. H. S. Türk</i>	<i>S. Çakmakoğlu</i>	<i>S. Tantan</i>
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	<i>S. Oral</i>	<i>M. Bostancıoğlu</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>K. Aydın</i>	<i>Doç. Dr. O. Durmuş</i>	<i>Prof. Dr. E. Öksüz</i>
Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>Prof. Dr. H. Y. Gökçalp</i>	<i>Y. Okuyan</i>	<i>A. K. Tanrıkuhu</i>
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı	Orman Bakanı
<i>M. İ. Talay</i>	<i>E. Mumcu</i>	<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>
	Çevre Bakanı V.	
	<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>	

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 11. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 11. - Kanun Tasarısının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 12. - Kanun Tasarısının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

